

JA' TI SC'OPILAL TI CAJVALTIC JESUCRISTOE TI LAJ STS'IBA TI MARCOSE

Ja' sc'opilal ti laj xchol sc'op Dios ti
Juane, ja' ti laj yac' ich'ho'e

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Ja' hech ilic ti sc'opilal ti
Jesucristoe, ja' ti Snich'on ti
Diose. Ja' ti lequil ach' c'ope.

²Hech ono'ox ts'ibabil comel
yu'un ti Isaíase, ja' ti j'alc'op yu'un
ti Diose ti vo'one:

A'yo me ava'i, ho'on Diosun, ti
jtac batel ti j'alvanej cu'une.

Ja' chbaej avu'un.

Ja' chasmeltsambot abe, xchi ti
Diose, xut ti Cajvaltique.

³Chlic jun jchi'iltic tsots chc'opoj
ti xocol balumil.

Hech chal:

“Chtal xa ti Cajvaltique, hech
yu'un comesic ti c'usi
chasbolibtasoxuque”,

chlic yut ti xchi'iltaque, xchi ti
Isaíase. ⁴Hech ital ti Juane. Te ti
xocol balumil tal yac'be yich'ic ho'
ti jchi'iltaque, ho'on ti co'ol judioun
xchi'uque. Laj xcholbe ya'yic
sc'opilal ti ich'ho'e ti ja' chch'aybat
smul ti much'utic tsutes yo'ntonic
yu'un ti smulic ti chich'ic ho'e.

⁵Ba ya'ibeic sc'op ti Juane scotol ti
jchi'iltaque ti te nacajtic ti estado
Judea, xchi'uc ti te nacajtic ti
jteclum Jerusalén. Jamal c'ot yalic
ti stojol ti Juane ti c'usi smulic
jupun. Hech yu'un i'ac'batic yich'ic
ho' yu'un ti Juane te ti uc'um
Jordán.

⁶Ti Juane slapoj sc'u' meltsambil
ti tsotsil camello. Xchucoj xch'ut
ti xincha. Ti sve'ele puru c'ulub
xchi'uc ajapom. ⁷Hech laj xcholbe
ya'yic ti jchi'iltaque:

—Oy much'u patil chtal. Ja' tsots
yabtel yich'oj. Ho'oni mu tsotsuc
cabelt quich'oj. Ma mi sjitumbeluc
yaq'uil sempat, mu'yuc c'usi xu' ti
jcolta mi jutuc. ⁸Ho'oni ja' no'ox
cabelt chacac'be avich'ic ho'. Ti
chcale, ja' chayac'boxuc avich'ic ti
Ch'ul Espíritue —xchi ti Juane.

Ja' sc'opilal ti i'ac'bat yich' ho' ti
Jesuse

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹Hech yorail iloc' batel ti jteclum
Nazaret ti Jesuse. Te oy ti estado
Galilea ti Nazarete. Ic'ot ti uc'um
Jordán ti Jesuse. Te i'ac'bat yich'

ho' yu'un ti Juane. ¹⁰C'alal iloc' ti yut uc'um ti Jesuse, ti ora ijam ti vinajele laj yil ti Jesuse. Sq'ueloj iyal tal ti sba ti Ch'ul Espíritue. Jun to culajte x'elan ti c'alal iyal tal ti sbae. Te icom. ¹¹Ti Diose ic'opoj te ti vinajel. Hech laj yal:

—Ho'ot Jnich'onot. Lum c'uxot ti co'nton. Nichim no'ox co'nton avu'un —xchi xc'opoj te ti vinajel.

Ja' sc'opilal ti ipasbat proval yo'nton ti Jesuse yu'un ti totil pucuje

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹²Ti ora i'ic'at batel ti Jesuse yu'un ti Ch'ul Espíritue. I'ic'at batel ti xocol balumil. ¹³Oy jti'vanej bolom te oy. Te ihalej cha'vinic c'ac'al ti Jesuse. Te ipasbat proval yo'nton yu'un ti Satanase, ja' ti totil pucuje. Ti ch'ul abatetique ja' tal scoltael ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti lic xchol ti lequil ach' c'ope ti Jesuse

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴Ti Juane itic'at ti chuquel. C'alal te tiq'uul ti Juane, ti Jesuse ibat ti Galilea, ba xcholbe ya'yic ti jchi'iltaque ti lequil ach' c'ope ti yalaj ti Diose. ¹⁵Hech laj yalbe ti jchi'iltaque:

—Laj xa sta yorail ti chasventaimboxuc avo'ntonic ti Diose. Suteso me avo'ntonic yu'un amulic. Ch'unic me ti lequil ach' c'ope —xchi.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj yic' chanvo' ti ja' yabtelic tstsauic choy

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶Ti Jesuse ixanav batel ti ti'ti'nab te ti estado Galilea. Hech laj yil

ti Simone, ja' ti Pedro yan sbie, xchi'uc ti yits'ine, ja' ti Andrese. Te tstenic ochel slebic ti ho' yu'un tstsauic choy. Ja' yabtelic o. ¹⁷Ti Jesuse hech laj yalbe:

—La' chi'inun batel. Ti jel avabtelic. Chba asa'bucun tal crixchanoetic —x'utatic yu'un ti Jesuse.

¹⁸Ti ora laj scomesic ti slebique. Laj xchi'inic batel ti Jesuse.

¹⁹Ixanavic batel. Ti Jesuse te laj yil ti Jacoboe xchi'uc ti yits'ine, ja' ti Juane. Ja' xnich'nab ti Zebedeoe. Te tic'ajtic ti barco xchi'uc stot. Yac'oj sba tsmeltsanic slebic. ²⁰Ti Jesuse hech lic yic' ti xcha'va'aliq. Hech lic scomesic ti stote. Te tiq'uul icom ti barco xchi'uc ti yaj'abteletique. Ti xcha'va'aliq laj xchi'inic batel ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti icoltaat ti jun vinique ti oy pucujetic ti yo'ntone

(Lc. 4:31-37)

²¹Ibatic ti jteclum Capernaum sbi. C'alal ic'ot sc'ac'alil ti jcux co'ntontutic, ti Jesuse i'och ti templo yu'un ti jchi'iltaque xchi'uc ti yajchanc'opetique. Te ichanubtasvan ti Jesuse. ²²Ich'ay yo'ntonic ti jchi'iltaque yu'un ti c'usi laj yac' ti chanel ti Jesuse. Yu'un muc xchanubtasvan hech chaj c'u che'el ti jchi'iltaque ti chchanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyojo sbaique. Ja' ichanubtasvan hech chaj c'u che'el ti much'u tsots yabtel yich'oje. ²³Te oy ti yut templo jun jchi'il ti oy pucujetic ti yo'ntone. Tsots lic c'opojuc ti vinique. Hech laj yalbe ti Jesuse:

²⁴—Mu aventauntutic, Jesús, ho'ot liquemot tal ti Nazaret. ¿Mi yu'un tal amiluntutic? Chacojtiquin. Ho'ot Snich'onot ti Diose, ho'ot mu'yuc amul —xut.

²⁵Ti Jesuse laj spajes ti pucujetique. Tsots laj yalbe: —Anchanic, loc'anic tal ti yo'nton ti vini que —xut.

²⁶Toj tup'el yic' ti vini que c'alal iloc' tal ti yo'nton ti pucujetique. Tsots i'avan ti pucujetique c'alal iloq'uic tal. ²⁷Scotolic ich'ay yo'ntonic. Hech laj sjac'be sbaic: —¿Much'u li' talem li'to? Ja' ach' avi to yu'un oy sp'ijil xu' yu'un tspas ti mantal ti pucujetique. Ch'umbil smantal yu'unic chavil —xut sbaic ti jchi'iltaque.

²⁸Ti ora ipuc sc'opilal ti hech laj spas ti Jesuse. Ipuc ti scotol jteclumetic te ti sjoylejaj ti Capernaume.

Ja' sc'opilal ti icol yu'un ti Jesuse ti sme' ti yajnil ti Pedroe

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹C'alal iloc' ti templo ti Jesuse, te chbat ti sna ti Simone. Ibat xchi'uc ti Jacoboe xchi'uc ti Juane. Te oy uc Andrés, te oy Simón, yu'un jun snaic xchi'uc ti Simone. ³⁰Ti sme' ti yajnil ti Simone te metsel ti svayeb. Oy sc'ac'al sbec'tal ti antse. Hech lic yalbeic ti Jesuse ti c'u x'elan ti antse. ³¹Ti Jesuse inopej batel ti yo' bu metsel ti antse, laj stsacbe sc'ob, laj snit liquel, hech inaquí ti antse. Ti ora ilamaj ti sc'ac'ale. Ti ora lic mac'linvanuc ti antse.

Ja' sc'opilal ti ep ital jchameletic ti mal c'ac'al

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³²C'alal imal xa ti c'ac'ale, po'ot xa ch-ic'ub ti osile, i'ic'atic

talel ti stojol ti Jesuse scotol ti much'utic tsacbilic ti chamele xchi'uc ti much'utic ochem pucuj ti yo'ntonique. ³³Humul ihulic te ti ti'na scotolic xchi'uc ti jchameletique. ³⁴Ep ti jchameletique ti italic ti stojol ti Jesuse. Icol yu'un scotol ti Jesuse ti c'uc no'ox chamel cha'yique. Ep italic ti much'utic ochem pucuj ti yo'ntonique. Laj sloq'ues scotol ti pucujetique ti Jesuse. Muc x'ac'at c'opojuc ti pucujetique yu'un ch-ojtiquinvan ti pucujetique ti ja' Snich'on ti Diose.

Ja' sc'opilal ti laj xchol sc'op Dios ti estado Galilea ti Jesuse

(Lc. 4:42-44)

³⁵Ti yoc'omal ic' to ilic ti Jesuse. Iloc' batel ti jteclum, ibat ti bu mu'yuc crixchanoetic. Te laj sc'opon Dios. ³⁶Ti Simone xchi'uc ti xchi'iltaque ba sa'ic ti Jesuse. ³⁷C'alal c'o staic ti Jesuse, hech laj yalbeic: —Scotolic chasa'ot —xchiic c'otel.

³⁸Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Batic ti yan jteclumetic ti li' nopol no'oxe yu'un chba jcholbe ya'yic uc ti lequil ach' c'ope. Ja' yu'un ti talemun li'to —xchi.

³⁹Hech ba xchol ti lequil ach' c'ope ti scotol jteclumetic yu'un ti estado Galilea ti Jesuse. Laj xcholbe ti yut templo yu'unic. Laj sloq'ues pucujetic uc ti ochemic ti yo'ntonic ti jchi'iltaque.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj scolta ti vini que ti yich'oj c'a'el chamele

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰Oy jun jchi'il yich'oj c'a'el chamel tal sc'opon ti Jesuse. Ep laj

yalbe vocol ti Jesuse. Laj squejan sba ti stojol ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Mi chac'ane, xu' chichop avu'un —xchi.

⁴¹Ti Jesuse laj xc'uxubin, laj yac' sc'ob laj yac'be ti sjol ti vinique. Hech laj yalbe:

—Hechuc, chopan —xut.

⁴²C'alal hech laj yal ti Jesuse, ti ora ichop ti vinique ti c'a'el chamel cha'ie. ⁴³Ti Jesuse laj staq'ui batel ti vinique. Hech laj yalbe:

⁴⁴—Mu me much'u chavalbe ya'i. Batan, ba ac'o aba ti q'uelel ti stojol ti palee. Ac'bo smoton ti Diose hech chaj c'u che'el laj yal ti Moise. Hech tsna'ic ti jchi'iltique ti nacol xae —x'utat batel yu'un ti Jesuse.

⁴⁵Hech iloc' batel ti vinique. Hech lic xcholbe ya'yic scotolic ti c'u che'el icoltaat yu'un ti Jesuse. Ep laj spuc batel ti lequil abtel tspas ti Jesuse. Hech yu'un ti Jesuse mi ch-och batel ti jun jteclum, mucul ch-och batel. Hech yu'un te ixanav ti bu mu'yuc crixchanoetic. Hech iloc' tal scotol ti crixchanoetic ti jujun jteclum, ba staic ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti icol yu'un ti Jesuse ti vinic ti sicuben yacane

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

2 C'alal i'ech' chib oxib c'ac'al, patil icha'och yan vuelta ti yut Capernaum ti Jesuse. I'a'yat ti Jesuse ti ihul xa ti bu chvay ono'oxe. ²Ti ora laj stsob sbaic tal te ti stojol ti Jesuse ti jchi'iltaque. Inoj ti jyalel ti yut nae xchi'uc ti sti' nae. Mu xa spas bu tsva'an sbaic. Hech yu'un ti Jesuse lic xcholbe ya'yic ti sc'op ti Diose. ³Oy jchi'iltac

italic spoyoic tael jun jchamel vinic. Ja' jchi'il uc. Sicuben yacan ti vinique. Chanvo' ti yajvale. ⁴Mu xu' chjelavic batel ti bu oy ti Jesuse yu'un tsinil ti crixchanoetique.

Hech yu'un imuic ti jolna. Pamal ti jolnae. Hech yu'un lic sjomic jutuc ti jolnae ti bu stojol oy ti Jesuse. C'alal ijom yu'unic, laj sliquic yalel xchi'uc spop ti jchamele ti sicuben yacane. ⁵C'alal laj yil ti Jesuse ti chch'unic ti viniquetique, hech laj yalbe ti jchamele:

—Tote, ch'ayem xa amul —xchi ti Jesuse.

⁶Te nacajtic cha'vo' oxvo' ti jchi'iltaque ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyo' sbaique. Hech laj yal ti yo'ntonice: ⁷“¿C'u yu'un hech chal? ¿Mi yu'un Dios tscuy sba? Mu'yuc much'u yan xu' chixch'aybucutic ti jmultique, ja' no'ox stuc ti Diose”, xchi xc'opojic ti yo'ntonique. ⁸Ti Jesuse laj sna' ti hech chc'opojic ti yo'ntonique hech yu'un laj sjac'be:

—¿C'u yu'un ti mu lecuc chc'opojic ti avo'ntonique? ⁹Melel much'uuc no'ox xu' chal ti ch'ayem xa amul, xu' xchi. Much'uuc no'ox xu' chal uc ti lican, q'uecho batel apop, xanavan, xu' xchi. Ja' tsc'an chaq'uel ti much'u hech chc'opojic mi chc'ot ti pasel yu'un hech chaj c'u che'el chal. ¹⁰Laj xa cal ti ch'ayem xa smul hech yu'un q'uelo c'usi ti jpas ti ora to yu'un hech chana' ti melel ti ho'on ti jch'ay mulil li' ti balumile, ho'on ti co'ol crixchanoucutique —xut.

Ti Jesuse hech laj yalbe ti jchamele:

¹¹—Ho'oti chacalbe, lican, balo batel apop, batan ti ana —xut ti jchamele, xchi ti Jesuse.

¹²Ti ora ilic ti jchamele. Laj sq'uech batel spop, iloc' batel. Hech yu'un laj yilic scotolic. Ich'ay yo'ntonic scotolic. Lic yalbeic vocol ti Diose yu'un lec ti jyalel laj yilic ti hech ic'ot ti pasele. Hech laj yalbe sbaic:

—Mu'yuc bu hech quilojtic ti oy sp'ijil jun crixchano —xut sbaic.

Ja' sc'opilal ti i'ic'at yu'un ti Jesuse ti Mateoe

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³Patil icha'bat yan vuelta ti ti'nab ti Jesuse. Ep jchi'iltac laj stsob sbaic tal ti stojol. Hech yu'un lic chanubtasvanuc ti Jesuse. ¹⁴Patil c'alal ixanav batel ti Jesuse, laj yil ti Levie, ja' ti snich'on ti Alfeoe. Ja' Mateo sbi ti ac'opic. Te nacal yo' bu tstoic spatanic ti jchi'iltaque. Ja' jtsobpatan ti Levie. Ti Jesuse hech laj yalbe:

—La' chi'inun batel —xut ti jtsobpatane ja' ti batem yo'nton chlo'lavan ti taq'uine.

Hech ilic ti Levie, laj xchi'in batel ti Jesuse.

¹⁵Patil c'alal te nacal ti yut sna ti Levie ti Jesuse yu'un te chve', te xchi'inoj ti mesa ti Jesuse ep xchi'iltac ti Levie ti co'ol jtsobpatanetic xchi'uque xchi'uc much'utic yan oy smul i'ilatic yu'un ti fariseoetique. Teic uc yu'un tsts'acliic tal ti Jesuse. Tal xchi'inic ti naclej te ti mesa xchi'uc ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique.

¹⁶Ti jchi'iltac ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique xchi'uc ti fariseoetique c'alal laj yilic ti hech ic'ot ti pasele, hech laj yalbeic ti yajchanc'opetic ti Jesuse:

—¿C'u yu'un chchi'in ti ve'el jtsobpatanetic xchi'uc yan jp'ajmantaletic ti Maestro avu'unique? —xchiic.

¹⁷Ti Jesuse laj ya'ti ti c'u che'el i'albat ti yajchanc'opetique, hech yu'un laj yalbe ti jchi'iltac ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique xchi'uc ti fariseoetique:

—Ti much'utic lec oyique, mu yu'unuc tsc'anic jun jpoxtavanej yu'un lec oyic. Ja' no'ox tsc'anic jpoxtavanej ti much'utic jchameletique. Ja' no'ox hech uc ma'uc tal jcolta ti much'utic ti jun yo'nton ti stojol ti Diose. Ja' tal quic' ti jtojol ti much'utic mu junuc yo'nton ti stojol ti Diose yu'un ac'o sutes yo'ntonic —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti ijac'bat ti Jesuse ti c'u yu'un muc xipan sbaic ti yajchanc'opetique

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸C'alal yorail yipanoj sbaic ti yajchanc'opetic ti Juane, ja' yorail yipanoj sbaic uc ti yajchanc'opetic ti fariseoetique yu'un co'ol xch'unojic hech chaj c'u che'el laj yipanilan sbaic ti jtatamoltutique. Ital cha'vo oxvo' ti jchi'iltaque, tal sc'oponic ti Jesuse. Hech laj sjac'beic:

—Yipanoj sbaic ti ora to ti yajchanc'opetic ti Juane xchi'uc ti yajchanc'opetic ti fariseoetique. ¿C'u yu'un mu xipan sbaic ti avajchanc'opetique ti ho'ote? —xchiic.

¹⁹Hech itac'av ti Jesuse: —Ti yorail tspasic q'uin ti jnupunele xchi'uc scotol ti yuts

yalaltaque, mu lecut mi chipan sbaic ti yuts yalaltaque ti c'alal te to xchi'inojic ti jnupunele. Mu hechuc sjam. ²⁰Hech yu'un ti mu xipan sbaic ti cajchanc'op ti ora to. Ja'to mi ic'ot yorail chismilucun ti cajcontrae, ja'to chlic yich'ic mul, chlic yipan sbaic ti cajchanc'ope.

²¹Scotol ti much'u chixch'umbun ti jc'ope persa tscomes ti c'u che'el xch'unoj ono'oxe, ja' ti poco c'ope. Persa ja' chch'un scotol ti ach' c'ope. Hech chaj c'u che'el ti much'u tspac'an ti bu lajem ti sc'u'e, mu spac'an ti ach' poc' mi mu chuc'biluc ti ach' poq'ue, yu'un ta to smuts. Hech yu'un más ep chjat ti bu pocoe. ²²Hech chaj c'u che'el mu'yuc much'u tspul ach' vino ti yac'oj sba chyijube ti bu poco nucul ti spulobil ti vinoe. Mi hech tspase, chjat ti nucule. Lástima chmal scotol ti vinoe. J'ech'el mu xa xtun ti nucule. Ti ach' vinoe ti yac'oj sba chyijube sc'an pulel ti ach' nucule —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti yajchanc'opetic ti Jesuse ti laj stuch'ic jp'ej cha'p'ej trigo ti sc'ac'alil chcux yo'ntonic

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³Ti yan c'ac'al i'ech'ic ti bu ts'umbil trigo ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique. Ja' sc'ac'alil ti jcux co'ntontutic c'alal te i'ech'ic. Ti yajchanc'opetique laj stuch'ic jp'ej cha'p'ej trigo ti c'alal te i'ech'ic.

²⁴Oy cha'vo' oxvo' ti fariseoetique laj yilic, hech lic yalbeic ti Jesuse:

—Q'uelo avil, tsp'ajic mantal ti avajchanc'opetique yu'un ja'

sc'ac'alil ti jcux co'ntontic ti ora to —x'uti ti Jesuse.

²⁵Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Ho'oxuc aq'uelojic xa ti sun ti Diose ti c'usi laj spas ti Davide c'alal itsacat ti vi'nal xchi'uc ti much'utic xchi'inojique. ²⁶Chana'ic ti i'och ti templo yu'un ti Diose c'alal tiq'uil ti totil pale ti Abiatore. Laj sve' ti caxlan vaje te ti ba mesa te ti stojol ti Diose ti Davide. Manchuc mi yalaj ti Diose ti stuquic no'ox tsve'ic ti paleetique, laj sve' ti Davide. Laj yac'be sve' uc ti xchi'iltaque. Mu'yuc smulic yu'un hech laj spasic —xchi ti Jesuse.

²⁷Hech laj yalbe uc:

—Yu'un laj xch'ac ti jun c'ac'al ti Diose, yu'un ja' ti jcux co'ntontic. Mu yu'unuc laj xch'ac ti Diose yu'un chucul chije'ot yu'un, yu'un mu'yuc c'usi xu' ti jpastic. Mu hechuc. ²⁸Hech yu'un ho'on ti co'ol crixchanoucutique, ho'on jventainoj ti sc'ac'alil ti jcux co'ntontique. Ho'on chcal ti c'usi stac' pasel —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti ichop ti vinique ti sicuben sc'obe

(Mt. 12:9-14; Lc. 6.6-11)

3 Ti yan c'ac'al c'alal i'och ti templo ti Jesuse, te oy jun vinic sicuben sc'ob. ²Te oy uc cha'vo' oxvo' ti fariseoetique. Te tsq'uelic mi tscolta ti vinique ti sc'ac'alil ti jcux co'ntontutic ti Jesuse yu'un tsc'an tsa'beic smul ti Jesuse. ³Ti Jesuse hech laj yalbe ti vinique ti sicuben sc'obe:

—La' va'lan li'to ti o'lol —x'utat yu'un ti Jesuse.

⁴Ti Jesuse hech laj sjac'be ti fariseoetic ti te va'ajtique:

—Mi ti jch'umbetic smantal ti Diose, ¿c'usi lec ti jpastic ti sc'ac'alil ti jcux co'ntontic? ¿Mi chijc'uxubinvan, mi ja' lec chijcontrainvan? ¿Mi chijcoltavan, mi ja' lec chijmilvan? ¿C'usi chanopic? —xchi.

Mi junuc muc xtac'avic. ⁵Ti Jesuse i'ilin c'alal laj sq'uelbe satic ti fariseoetic ti te joyubtabil yu'une. Laj yich' mul uc yu'un tsots ti yo'ntonique. Hech laj yalbe ti vinique:

—Xach'o ac'ob —xut.

Ti ora ichop ti sc'obe, laj xach' ti sc'obe. Lec xa oy ti sc'obe. ⁶Iloq'uic batel ti fariseoetique, ba sc'oponic ti much'u ti lec chil sbaic xchi'uc ti Herodese. Co'ol laj xchapanic ti c'u che'el tsmilic ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti ep crixchanoetic italic ti jujun jteclum

⁷Ti Jesuse laj sq'uej sbaic batel xchi'uc ti yajchanc'opetique. Ibatit ti ti'nab. Its'acliat batel yu'un ep crixchanoetic. Oy talemic ti estado Galilea xchi'uc ti estado Judea ti jchi'iltaque. ⁸Oy talemic ti jteclum Jerusalén, xchi'uc ti slumal Idumea. Oy talemic uc ti much'utic nacajtic ti slumal ti chib jteclumetic, ja' ti Tiroe xchi'uc ti Sidone. Yu'un puquem sc'opilal ti Jesuse ti jchop o abteletic tspase hech yu'un ep ti jchi'iltaque italic ti stojol. ⁹Ti Jesuse hech laj yalbe ti yajchanc'opetique:

—Ja' lec chachuquic jun barco li'i hech xu' chi'och ti barco mi ep chnet'van tal ti crixchanoetique —xut.

¹⁰Yu'un ep ti much'utic icol xa yu'un ti Jesuse, hech yu'un scotol ti much'utic oy svocol yu'un oy xchamelique chnet'vanic tal yu'un tsc'an tspiquic ti Jesuse. ¹¹C'alal laj yilic ti Jesuse ti pucujetique, laj squejan sbaic ti stojol, hech tsots ic'opojic:

—Ho'ot Snich'onot ti Diose —xchiic.

¹²Ti Jesuse laj spajes. Tsots laj yalbe mantal:

—Mu me xapucbun jc'opilal ti ho'on Snich'onun ti Diose —xut.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj st'uj ti lajchavo' yajchanc'opetique

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³C'alal chbat ti vits ti Jesuse, hech lic yic' ti stojol ti jayvo'ic ti chchi'inat batel. C'alal te stsoboj sbaic ti vits, te lic st'uj ti Jesuse ti much'utic laj sc'an yu'un chchi'in scotol c'ac'al. Ti much'utic it'ujate, hech laj xchi'inic o ti Jesuse. ¹⁴Lajchavo' laj st'uj yu'un chchi'in, yu'un tstac batel yu'un chba cholbatuc ti sc'ope.

¹⁵Yu'un chac'be sp'ijilic yu'un tsloq'uesbeic pucujetic ti yo'ntonique ti crixchanoetique. ¹⁶Ja' hech sbiic ti lajchavo'ique. Ja' ti Simone, ja' ti Pedro sbi i'ac'bat yu'un ti Jesuse. ¹⁷Xchi'uc ti Jacoboe ja' ti snich'on ti Zebedeoe. Xchi'uc ti yits'in ti Jacoboe, ja' ti Juane. Ti xcha'va'alique, Boanerges i'ac'batic sbi yu'un ti Jesuse. Ja' hech chaj c'u che'el chtil chavuc, ti xchi ti sbiique yu'un tsc'an chac' castigo ti ora stuquic ti cha'vo'ique. ¹⁸Xchi'uc ti Andrese, xchi'uc ti Felipee, xchi'uc ti Bartolomee, xchi'uc ti Mateoe,

xchi'uc ti Tomase, xchi'uc ti yan Jacoboe, ja' ti snich'on ti Alfeoe, xchi'uc ti Tadeoe, xchi'uc ti yan Simone, ja' ti laj xchi'in ti zeloteetic ono'oxe. Yu'un ti zeloteetic sbiique ja' yu'un ti toyol yo'ntonic mu sc'an x'ochic ti mozoil yu'un ti romaetique ono'oxe. Ja' cananetic sbiic ti jc'ope. ¹⁹Xchi'uc ti Judas Iscariotee, ja' ti laj yac' entrecal ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti much'utic chopol chc'opojic yu'un ti Ch'ul Espíritue

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

Ti c'alal laj xa st'uj ti lajchavo'lique ti Jesuse, scotolic ibatic ti na ti bu chvay ono'ox ti Jesuse.

²⁰Laj xcha'tsob sbaic tal yan vuelta ti crixchanoetique. Yu'un laj stsin sbaic tal, hech yu'un mu xa spas chve'ic ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique yu'un inoj ti jyalel ti nae. ²¹C'alal laj ya'yic ti yuts yalaltac ti Jesuse ti stsinoj sbaic ti crixchanoetique te ti nae, tsc'an chtal yic' batel yu'un laj scuyic ti chujuben sjol ti Jesuse yu'un ti hech tspase.

²²Te oyic cha'vo' oxvo' ti jchi'iltac ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique. Te talemic ti Jerusalén. Ja' laj yalic:

—Te tiq'uil ti yo'nton ti Satanase, ja' ti totil pucuje. Hech yu'un ti xu' yu'un tsloq'ues pucujetic ti yo'ntonic crixchanoetic —xchiic.

²³Hech yu'un ti Jesuse laj yic' tal ti stojol ti jchanubtasvanejetique ti scuyoj sbaique. Hech lic yalbe lo'il. Oy sjam ti lo'il ti laj yalbee. Hech laj yalbe:

—Ti Satanase ibu ba sc'an sloq'ues ti xchi'ile! ²⁴Mi tscontrain sbaic ti much'utic ochemic ti pas mantal ti jun no'ox gobiernoe, chjin ti gobiernoe. ²⁵Mi tscontrain sbaic ti much'utic jun no'ox snaic, mu xcuxiic ep c'ac'al. ²⁶Ti Satanase mi tscontrain ti xchi'iltaque, ja' tsp'ev sbaic obi. Mi hech tspase, mu haluc tspas mantal. Ora chtenat loq'uel.

²⁷Ti much'u tsc'an ch-och ti sna c'oc' vinic yu'un chelc'ambe batel c'usi oy yu'un, persa chchuc jbael ti c'oc' vinique. Patil xu' chelc'ambe batel c'usi oy yu'un te ti sna. Ti Satanase hech chaj c'u che'el ti c'oc' vinique. Pero laj xa jtsal ho'oni. Laj xa jpojbe ti sc'ob ti vinique.

²⁸Melel ti c'usi chacalbeique, scotol ti much'utic chopol ti c'usi tspasique, chopol ti c'usi chalique, chopol ti c'usi tsnopique, oy to perdón mi tsc'anique. ²⁹Ja' no'ox ti much'u ti chopol chc'opoj yu'un ti Ch'ul Espíritue, mu'yuc xa perdón. Ja' ch-ac'batic stoj sbatel osil —xchi ti Jesuse.

³⁰Yu'un ti hech laj yal ti Jesuse, yu'un laj yalic hech:

—Oy pucuj ti yo'nton —xchiic. Mu xch'unic ti ja' ventaimbil yo'nton yu'un ti Ch'ul Espíritue. Hech yu'un ti hech laj yal ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti yamal sc'opilal laj ya'i ti sme'e ti yits'inabtaque ti Jesuse

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹Ital ti yits'inabtac ti Jesuse xchi'uc ti sme'e, tal sq'uelic ti Jesuse. Te va'ajtic ihul ti amac'.

—Ic'bun me loq'uel tal —xchi.

³²Ep ti much'utic te nacajtic ti yut na. Te sjoyubtaojic ti Jesuse. Hech yu'un lic yalbeic ti Jesuse:

—Ba c'opono ti ame'e xchi'uc ti avits'inabtaque. Te va'ajtic ti amac' chasa'ot —x'utat.

³³⁻³⁵Hech lic tac'avuc ti Jesuse:

—Hech, ja' jme', ja' quits'inab pero más tsots sc'opilal scotol ti much'u tspas ti c'usi sc'an yo'nton ti Diose. Ja' quits'in obi, ja' quixlel obi, ja' jme' obi chc'ot —xut.

Hech yu'un ti Jesuse lic sq'uelbe satic ti much'utic nopol joyubtabil yu'une. Hech laj yal:

—Ja' jme', ja' quits'inab c'otemic avi jayvo'ic li'to —xchi. Ja' sc'opilal ti much'utic te nopol joyubtable.

Ja' ti lo'il yu'un ti much'u ba sts'un ti strigoe

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

4 Yan vuelta lic chanubtasvanuc te ti ti'nab ti Jesuse. Yu'un lum ep laj stsob sbaic tal ti jchi'iltaque, hech yu'un ba nacluc te ti yut barco ti Jesuse. Ti barcoe te ti ba ho'. Te nacajtic ti ti'ti'nab scotol ti crixchanoetique. ²Ti Jesuse laj yalbe ya'yic ep lo'il. Oy sjam ti lo'il ti laj yalbee. Hech ichanubtasvan:

³—A'yo me ava'yic. Chacalbeic sc'opilal ti much'u ba sts'un ti strigoe. ⁴C'alal laj svaj ti strigoe, oy ic'ot sat strigo ti ti'be. Ital mutetic, tal stamic. ⁵Oy ic'ot sat strigo ti tontic ti bu mu'yuc ep slumal. Ti ora no'ox ich'i yu'un mu puru balumiluc. ⁶C'alal iq'uep ti osile, ilaj ti c'ac'al, itaquij, yu'un mu natuc ochem ti yibile. ⁷Oy ic'ot sat strigo ti ch'ixtic. C'alal ich'i ti ch'ixe, iquevtaat ti strigoe, hech muc xac' sat. ⁸Oy ic'ot sat strigo ti lequil lum. Ich'i, iyac' sat. Ja' lec laj yac' sat. Oy laj yac' sat

lajuneb xcha'vinic ti p'ej, oy laj yac' sat oxvinic ti p'ej, oy laj yac' sat ho'vinic ti p'ej. ⁹Nopilanic lec hech chaj c'u che'el laj xa calboxuc — xchi ti Jesuse.

Ja' ti c'u yu'un laj yal lo'il ti Jesuse

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰Ti c'alal ja' xa no'ox te oy ti much'utic scotol ora tsts'aclicvan xchi'uc ti lajchavo'ique, hech lic sjac'beic ti Jesuse ti c'usi sjam ti lo'il ti laj yale. ¹¹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Ti ho'oxuque ac'biloque ana'ic ti c'u che'el tsventaimbe yo'ntonic crixchanoetic ti Diose. Mu to oyuc much'u yan hech ya'yojic hech chaj c'u che'el ti ho'oxuque. Ti yantique ja' no'ox cha'i ti lo'ile. ¹²Hovil ti chililanique, mu ono'ox xch'unic. Hovil ti cha'ilanique, mu ono'ox xc'ot ti yo'ntonic. Hech yu'un ti ja' no'ox chcalbe lo'il. Yu'un mu sc'an sutes yo'ntonic yu'un ti smulique yu'un hech chlic ch'aybatuc smulic —xchi ti Jesuse.

Ja' sjam ti lo'il yu'un ti much'u ba sts'un strigoe

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³Hech laj yalbe uc:

—Mi muc xava'ibeic sjam ti lo'il ti laj xa cale, ¿c'u che'el chava'ibeic sjam ti yan lo'il ti ta to xcal? ¹⁴Ti much'u ba svaj ti strigoe, ja' señail ti much'u chchol ti sc'op ti Diose. ¹⁵Ti sat strigoe ti ic'ot ti bee, ja' señail ti much'utic ya'yojic xa ti sc'op ti Diose. C'alal laj ya'yique, mu'yuc sc'opilal ti yo'ntonic hech yu'un hech xu' laj sloq'ues ti Satanase. ¹⁶Ti sat strigoe ti ic'ot ti

bu tontique, ja' señail ti much'u ti ora no'ox chch'un c'alal cha'ibeic sc'op ti Diose. Nichim no'ox yo'ntonic yu'un laj xch'unic. ¹⁷J'oc' no'ox te oy ti yo'ntonic. Mu xcom ti yo'ntonic. Mi chich'ic voloc, mi chich'ic ilbajinel yu'un ti sventa ti sc'op ti Diose, ti ora no'ox chchibaj yo'ntonic. ¹⁸⁻¹⁹Ti sat strigoe ti ic'ot ti bu ch'ixtique, ja' señail ti much'utic batem ti yo'ntonic ti c'utic oy li' ti balumile. Tsc'an sc'ulejal. C'usuc no'ox tsc'an. Ja' te chlo'laat yu'un ti c'usi tsc'ane. Hech yu'un ti sc'op ti Diose ti cha'ie, ja' chquevtaat yu'un ti sbic'tal yo'ntonique. Hech yu'un mu xac' sat ti sc'op ti Diose te ti yo'ntonique. ²⁰Ti sat strigoe ti ic'ot ti bu lequil lume, ja' señail ti much'utic chac' ti yo'ntonic ti sc'op ti Diose. Tsatin ti sc'op ti Diose te ti yo'ntonique. Oy bu tsatin lajunex xcha'vinic, oy bu tsatin oxvinic, oy bu tsatin ho'vinic —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti c'u che'el laj ya'i ja' no'ox hech ac'o yal ti yan c'ac'al

(Lc. 8:16-18)

²¹Ti Jesuse hech laj yalbe uc:

—Mi jtsanoj jtojtic, muc un chcac'tic ti yolon almud, mi ti yolon jvayebtic. Ja' chcac'tic ti scuxabbil toj. ²²Ja' no'ox hech scotol ti c'utic chajchanubtasoxuc atuquic ti ora to, oy ti aventaic ti jamal chavalic ti yan c'ac'al. ²³Nopilanic lec hech chaj c'u che'el laj xa calboxuc —xchi ti Jesuse.

²⁴Ti Jesuse hech laj yalbe uc:

—A'ibo sjam ti c'utic chacalbeique. Yu'un mi chach'unic ti c'utic chacalboxuque ti scotol avo'nton,

más jelaven chayac'boxuc ana'ic ti Diose. ²⁵Yu'un scotol ti much'u chch'un ti c'usi chcalbee, ja' ch-ac'bat sna' yan. Ti much'u mu xch'un ti c'usi chcalbee, mu'yuc xa c'usi ch-ac'bat sna' yan. Ti c'u yepal sna' tscuye, ja' chpojbat —xchi ti Jesuse.

Ja' ti lo'il yu'un ti trigoe ti stuc sna'oj chch'i talel

²⁶Ti Jesuse hech laj yal uc:

—Chacalbeic ti c'utic x'elan tspasvan ti mantal ti Diose. Sna'oj stuc c'u che'el ch-abtej hech chaj c'u che'el ti trigo ti laj smuc ti slum jun vinic. ²⁷Ti vinique ja' no'ox chvay, ja' no'ox chlic, ja' no'ox chil ti chloc' tal ti strigoe, chil ti chch'ie. Mu sna' c'u che'el. ²⁸Yu'un stuc sna'oj c'u che'el chch'i tal. Jbael chac' tal yanal, patil chch'i tal ti unen sate, patil chyijub ti sate. ²⁹Hech yu'un mi itaquij, hech yu'un ti ora tstac batel ti much'u chba scupe yu'un laj sta xa yorail tscup —xchi ti Jesuse.

Ja' ti lo'il yu'un ti sbec' mostazate'e

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰Ti Jesuse hech laj yal uc:

—¿C'usi señail chacalboxuc yu'un hech chana'ic c'utic x'elan tspasvan ti mantal ti Diose? ¿C'usi lo'ilal chcal yu'un hech chana'ic c'utic x'elan? ³¹Chacalbeic c'u x'elan. Oy yip ch-abtej hech chaj c'u che'el ti biq'uit sbec' mostazate' ti ts'umbil ti lume ti muc' chc'ot. Lum biq'uit ti sbec' mostazate'e. Ja' más muc'tic sbec' ti yan ts'unubiletique. ³²Mi ich'ie, ja' no'ox más ep tsjam sba. Ja' mu sjam sba lec ti yan

ts'unubiletique. Ti mostazate'e muc'tic ti sc'obe. Hech yu'un xu' chtal spasic stso'op te ti sc'ob ti mostazate'e ti mutetique yu'un ep yaxinal —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti puru lo'il laj yal ti Jesuse

(Mt. 13:34-35)

³³Oy to ep yan lo'il laj yalbe ti jchi'iltaque ti Jesuse hech laj xchanubtas ti c'utic tsc'an ti Diose. Ja' no'ox laj yalbe ti c'u yepal xu' chcom ti yo'ntonique. ³⁴Puru lo'il laj yalbe. Oy sjam ti lo'ile. C'alal stuquic xa no'ox xchi'uc ti yajchanc'opetique, lic yalbe ya'yic c'usi sjam ti lo'il ti laj yale.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj spajes ti iq'ue xchi'uc ti nabe

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵C'alal imal xa ti c'ac'ale, hech lic yal ti Jesuse:

—Batic ti jech nab —xut ti yajchanc'opetique.

³⁶Hech laj sc'oponic comel ti jchi'iltaque ti c'u yepal te stso'boj sbaique. Yu'un te ono'ox tiq'uil ti yut barco ti Jesuse te ti ba nab, hech yu'un ba staic ti Jesuse ti yajchanc'opetique. Oy yan barcoetic laj xchi'inic batel uc. ³⁷Tsots ital ic'. Lic nicuc ti jyalel ti nabe. Hech yu'un i'och ho' ti yut barco. Hech yu'un c'an ch'ayuc yalel ti ho' ti barcoe. ³⁸Ti Jesuse te vayal ti xchac barco. Oy xonjol yu'un te ono'ox oy pimil poc' sventa naclebal. Hech yu'un lic stijic ti Jesuse. Hech laj yalbeic:

—Maestro, ¿mi mu tsotsuc sc'opilal chava'i ti chijch'ay xa ti ho'? —xchiic.

³⁹Hech ilic ti Jesuse. Laj spajes ti iq'ue. Hech laj yalbe ti nabe:

—Lamajan —xut.

Hech ipaj ti iq'ue. Ipaj uc ti nabe. Ilamaj scotol. ⁴⁰Ti Jesuse hech laj yalbe ti yajchanc'opetique:

—¿C'u yu'un chaxi'ic? Yu'un mu ono'ox ach'unojucun ti lec, hech yu'un chaxi'ic —xchi.

⁴¹Más ep ix'i'ic. Hech laj yalbe sbaic:

—¿Much'u vinical li'to ti ich'umbat smantal yu'un ti iq'ue xchi'uc ti nabe? Ti ora no'ox ipaj yu'un —xut sbaic.

Ja' sc'opilal ti iloq'uesbat pucujetic ti yo'nton ti jun vinic te ti Gadara

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

5 Ibatc ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique lum ti jech nab te ti jteclum Gadara sbi. ²C'alal iloc' ti barco ti Jesuse, ti ora c'ot snup ti be jun jchi'iltutic te nacal ti Gadara. Ochেম pucuj ti yo'nton ti vinique. Te iloc' tal ti campo santo yu'unique. ³Ti bu chba ac'atuc ti ánimae ja' te snainoj. Yu'un pujul ch'enetic jombil ti ton ti bu ch-ac'at ti ánimaetique te ti campo santo yu'unique. Ti vinique mu xu' xchucat manchuc mi ti cadenataq'uin. ⁴Ep vuelta ichucbat sc'ob xchi'uc yacan. Ichucbat sc'ob ti cadenataq'uin. Itic'at ti manya. Ja' pasbil ti taq'uin. Tojtojtuch'el yu'un ti cadenae. Tojtojc'asel yu'un ti taq'uine ti pasbil ti manyae. Mu'yuc much'u xu' yu'un tspas ti manso. ⁵Ti c'ac'al ti ac'ubal chanav ti vitsetic, ti ch'entic; ch-avan batel, tstsac ton tsyajes sba. ⁶Nom to oy ti vinique ti c'alal laj yil chtal ti

Jesuse. Anil tal squejan sba ti stojol.
7-8 Hech laj yal ti Jesuse:

—Pucuj, loc'an tal ti yo'nton avi
vinic li'to —x'utat.

Yu'un ti hech laj yal ti Jesuse,
hech yu'un tsots lic c'opojuc ti
vinique, hech laj yalbe:

—Mu aventaucun, Jesús, ho'ot
Snich'onot ti Dios ti jelaven sp'ijile.
Avocoluc ti stojol ti Diose, mu me
xavilbajinun —xchi.

⁹Ti Jesuse lic sjac'be:

—¿C'usi abi? —xut.

Itac'av ti vinique:

—Legionun, yu'un epuntutic li'
ochemuntutic ti yo'nton —xchi.

¹⁰Laj yal ep vocol ti vinique
ti mu me xtacatic batel ti yan
balumil. ¹¹Te oy ep chitometic. Te
tsa' sve'elic ti c'alcalvits. ¹²Scotol
ti pucujetique laj yalbeic vocol ti
Jesuse. Hech laj yalbeic:

—Mi yu'un chaloq'uesuntutique,
tacuntutic batel ti yo' bu ti
chitometique. Ac'un chi'ochtutic ti
yo'ntonic —xchiic.

¹³—Te batanic —xchi ti Jesuse.

Hech iloq'uic ti yo'nton ti
vinique ti pucujetique, ba stic'
sbaic ti yo'ntonic ti chitometique.
Jutuc van mu sta cha'mil ti cot
ti chitometique. Ti chitometique
scotolic anil ba sten sbaic yalel
ti ch'en hech i'ochic ti nab. Te laj
sjiq'uic ho'. Te icham o scotol.

¹⁴Ibatic ti anil ti
jchabiejchitometique. Ba yalbeic
ti much'utic te oy ti jteclum, ti
much'utic te nacajtic ti vits. Scotolic
ba yalbeic ti c'usi ic'ot ti pasele.
Hech yu'un scotol ti jchi'iltaque
tal sq'uelic mi melel ti hech ic'ot ti
pasele. ¹⁵Italic ti yo' bu oy ti Jesuse.

Te laj yilic ti vinique ti ch-ilbajinat
ono'ox yu'un ti pucuje, ja' ti ep
pucujetic iloq'uesbat ti yo'ntone, te
nacal, slapoj xa sc'u' spoc', tsna' xa
balumil. Ixi'ic yu'un. ¹⁶Icholbat
ya'yic yu'un ti much'utic laj yilique
ti c'u che'el icoltaat ti vinique ti
oy ono'ox pucujetic ti yo'ntone, ti
c'u che'el ichamic ti chitometique.
¹⁷Hech yu'un ti jchi'iltaque ti te
nacajtique laj yalbeic vocol ti
Jesuse yu'un ac'o loc'uc batel ti
slumalic.

¹⁸Ti Jesuse laj stic' sba ochel ti
barco yu'un tsut talel yan vuelta
li'to. Ti vinique ti iloq'uesbat
pucujetic ti yo'ntone, laj yalbe vocol
ti Jesuse yu'un chchi'in.

¹⁹—Mu xu' —xchi ti Jesuse.

Hech laj yalbe:

—Batan ti ana, hech chc'o avalbe
ya'yic ti avuts avalaltaque: “Q'uelo
avil, laj xc'luxubinun ti Cajvaltique,
laj scoltaun, hech yu'un lec oyun
tana”, xavut —xchi ti Jesuse.

²⁰Hech yu'un ti vinique lic spuc
te ti slumal ti c'u che'el icoltaat
yu'un ti Jesuse. Decápolis sbi ti
slumale yu'un oy lajuneb jteclum.
Scotolic ich'ay yo'ntonic ti c'alal laj
ya'yique.

**Ja' sc'opilal ti icol yu'un ti Jesuse
ti stseb ti Jairoe xchi'uc ti ants ti
ipicbat sc'u' ti Jesuse**

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹C'alal icha'sut xa tal li' ti jech
nab ti Jesuse, ep jchi'iltac laj stsob
sbaic tal ti stojol. C'alal te oy ti
ti'nab ti Jesuse, ²²ital jun vinic,
Jairo sbi. Ja' yich'oj yabel te ti
templo cu'untutique, ho'ontutic
ti judiountutique. C'alal laj yil ti

Jesuse ti Jairoe, ti ora ba spatan sba ti stojol. ²³Laj yalbe vocol ti Jesuse. Hech laj yal:

—Chcham xa ti jtsebe. La' ac'o ac'ob ti sjol yu'un ac'o chopuc, hech chchuxi —xchi ti Jairoe.

²⁴Laj xch'un ti Jesuse, hech laj xchi'in batel ti Jairoe. Its'acliat batel yu'un ep yan jchi'iltac. Hech xumetic batel. ²⁵Te oy jun ants jchi'il. Lajcheb habil tsacbil ti chamel ti antse. Scotol c'ac'al chil ti ch'ich'e. ²⁶Laj sa' ep doctoretic. Más no'ox i'ac'bat yich' vocol. Jovil ti j'ech'el ilaj scotol ti c'usi oy yu'une. Mi jutuc muc ono'ox xlecub. Yac'oj sba ti bats'ejel ti xchamele.

²⁷Yu'un ya'yojbe sc'opilal ti Jesuse, hech yu'un te xchi'uc batel ti crixchanoetique. Laj spits sba jelavel ti antse asta c'ot spicbe sc'u' ti Jesuse. ²⁸Yu'un hech laj snop ti yo'nton: Mi ja' no'ox ti jtsacbe sc'u', hech chicol o, xchi ti yo'nton ti antse. ²⁹Ti ora imac ti ch'ich'e. Laj ya'i ti ichop xa ti sbec'tale. ³⁰Ti Jesuse laj ya'i ti oy iloc' yip. Ti ora laj sjoyp'in sba, hech laj sjac'be ti crixchanoetique:

—¿Much'u laj spicbun jc'u'? —xchi.

³¹I'albat yu'un ti yajchanc'opetique:

—Yac'oj sba chasnet'ot ti crixchanoetique chavil. ¿C'u yu'un chaval: “Much'u laj spicun”, xachi? —xchiic.

³²Ti Jesuse laj sq'uelilan ti sjoylejal yu'un tsc'an tsq'uel ti much'u hech laj spase. ³³Hech yu'un xixi' ti antse. Yu'un laj sna' ti ichop xa ti xchamele, hech yu'un lic squejan sba ti stojol. Jamal laj yalbe scotol. ³⁴Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Nich'on, colemot xa yu'un laj ach'un ti xu' cu'une. Jun avo'nton batan, j'ech'el ichop xa ti achamele —x'utat.

³⁵C'alal yac'oj sba tsc'opon ti antse ti Jesuse, oy much'utic italic te ti sna ti Jairoe, ja' ti oy yabtel te ti temploe. Hech hul albatuc:

—Icham xa ti atsebe. Mu xa xavac'be svocol ti Maestroe —x'utat.

³⁶Te yabinoj ti Jesuse ti hech i'albate, hech yu'un lic yalbe ti ora ti Jairoe:

—Mu me xach'un. Ja' no'ox chach'un ti xu' cu'une —xut.

³⁷Ti Jesuse mu sc'an ti chchi'inat batel yu'un scotolique. Ja' no'ox laj yic' batel ti Pedroe, xchi'uc ti Jacoboe, xchi'uc ti Juane, ja' ti yits'in ti Jacoboe. ³⁸C'alal ic'otic ti sna ti Jairoe, laj yil ti Jesuse ti xlaquetic ch-oq'uic ti jchi'iltaque, ti chich'ic mule. ³⁹I'och ti yut na ti Jesuse. Hech laj sjac'be:

—¿C'u yu'un xalaquetic no'ox cha'oq'uic? Mu chamenuc ti tsebe, vaval no'ox —xchi.

⁴⁰Yu'un ti hech laj yal ti Jesuse, ep ilabanat yu'un ti jchi'iltaque yu'un laj sna'ic ti icham xa ti tsebe. Ti Jesuse laj stac loq'uel scotolic. Ja' no'ox laj yic' ti stot sme' ti tsebe xchi'uc ti oxvo' xchi'iltaque. Ja' no'ox i'ochic batel xchi'uc ti bu oy ti ánima. ⁴¹Ti Jesuse laj stsacbe sc'ob ti tsebe, hech laj yalbe:

—Talita cumi —xut. Ja' sjam c'alal jelavesbil: Tseb, chacalbe, lican, xut.

⁴²Ti ora ilic ti tsebe, ixanav batel. Cuxul xa. Oy lajcheb habil yich'oj ti tsebe. Toj ch'ayel yo'nton scotolic.

⁴³Ti Jesuse tsots laj spas ti mantal ti stot sme' ti tsebe. Hech laj yalbe:

—Mu me much'u chavalbe ya'yic
—xut.

Hech laj yalbe mantal uc:

—Ac'bo sve'el ti atsebe —xchi ti
Jesuse.

**Ja' sc'opilal ti muc spasat ti muc'
yu'un ti xchi'iltac te ti Nazaret ti**

Jesuse

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

6 C'alal laj yo'nton ti Jesuse,
isut batel ti Nazaret, ja'
ti slumale. Laj xchi'in batel ti
yajchanc'opetique. ²C'alal te xa
oy ti slumal, ti sc'ac'alil ti jcux
co'ntontutic ibat ti templo ti Jesuse.
Te c'ot chanubtasvanuc. Ep ti
much'utic laj ya'ibeic sc'ope. Ti
c'alal laj ya'yique, ich'ay yo'ntonic.
Hech lic yalbe sbaic:

—¿Bu laj xchan tal ti oy sp'ijil
ti jchi'iltic li'to? Yu'un jchop o ti
c'op chale. Jchop o ti yabtel tspase
—xut sbaic—. ³Ja' ti carpintero
ono'ox li'i. Ja' yol ti María avi to.
Ja' yits'inabtac ti Jacoboe xchi'uc
ti Josee xchi'uc ti Judase xchi'uc ti
Simone. Ja' yixleltac ti tsebetic ti li'
nacialucutic xchi'uque —xut sbaic.

Yu'un xojtiquinic hech yu'un ti
muc spasbeic ti muc' ti sc'ope. ⁴Ti
Jesuse hech lic yalbe:

—Buc no'ox chbatic ti j'alc'opetic
yu'un ti Diose, ja' tspasat ti muc'.
Ja' no'ox te ti slumal xchi'uc ti sna
xchi'uc ti bu oy ti yuts yalaltaque,
ja' mu spasat ti muc' —xut.

⁵Yu'un ti muc spasat ti muc' ti
sc'ope te ti slumal, hech yu'un
muc xu' yu'un spas ep jchop o
abteletic te. Ja' no'ox cha'vo' oxvo'
icol ti jchameletique. Ti Jesuse
laj yac' sc'ob laj yac'be ti sjolic ti

jchameletique hech icolic. ⁶Ich'ay
yo'nton ti Jesuse yu'un ti muc sc'an
xch'unique. Hech yu'un iloc' batel
ti Jesuse. Xmelmun ixanav batel
scotol ti biq'uit jteclumetique ti
te oyic ti sjoylejaj ti Nazarete. Te
ichanubtasvan.

**Ja' sc'opilal ti itacatic batel ti
lajchavo'ique**

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷Ti Jesuse laj yic' tal ti stojol
ti lajchavo' yajchanc'opetique
hech lic xch'ac. Cha'cha'vo' tstad
batel. Lic yac'be sp'ijilic yu'un
tsloq'uesic pucujetic ti yo'ntonic ti
crixchanoetique. ⁸Hech laj spas ti
mantal:

—C'alal chabatique, mu'yuc c'usi
chavich'ic batel. Mu xavich'ic
batel ave'elic, mu xavich'ic batel
ataq'uinic. Ja' no'ox xu' chavich'ic
batel anamte'ic. ⁹Ja' no'ox xu'
chalapic batel asempatic. Mu me
xalapic batel cha'lic ac'u'ic —xchi ti
Jesuse.

¹⁰Hech laj yalbe uc:

—Mi na'och ti jun na, teno'oxan
o. Mu me xajel asta chalog' batel
ti jteclum ti bu nac'ote. ¹¹Scotol
ti much'utic mu xaspasot ti muc',
ti mu sc'an xa'i ac'opique c'alal
chaloq'uic batel ti sna, mi ti
slumal, ta me xalilinic comel stanil
avacanic. Ti stanil avacanique, ja'
señail ti icom ti sventaic yu'un
muc xaspasoxuc ti muq'ue —xchi ti
Jesuse.

¹²Hech laj xch'unic, hech ba
xcholbe ya'yic ti jchi'iltaque ti ac'o
sutes yo'ntonic yu'un ti smulique.

¹³Laj sloq'uesbeic ep pucuj ti
yo'nton ti jchi'iltaque. Laj yac'beic

aceite ti sjolic ep ti jchameletique,
hech icol yu'unic.

**Ja' sc'opilal ti imilat ti Juane, ja' ti
laj yac' ich'ho'e**

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴Yu'un ep puquem sc'opilal ti
Jesus, hech yu'un laj ya'i uc ti
ajvalile, ja' ti Herodese. Yu'un oy
laj yalic ti jchi'iltaque:

—Lume, ja' ti Juane, ja' ti laj
yac' ich'ho'e. Icha'cuxi xa loq'uel
tal ti ch'en. Hech yu'un oy sp'ijil
yo'nton hech yu'un xu' tspas jchop
o abteletic —xchiic.

¹⁵Oy yan laj yalic:

—Lume, ja' ti Elíase, ja' ti j'alc'op
yu'un Dios ti vo'one —xchiic.

Oy yantic uc laj yalic:

—Lume, ja' j'alc'op yu'un Dios
hech chaj c'u che'el ti j'alc'opetic
yu'un ti Diose ti vo'one —xchiic.

¹⁶C'alal laj ya'i ti Herodese, hech
laj yal:

—Lume, ja' ti Juane, ja' ti laj cac'
ti c'oc'bel sjole. Icha'cuxi xa loq'uel
ti ch'en —xchi.

¹⁷Yu'un c'alal cuxul to ti Juane, ti
Herodese laj stsac, laj xhuc, laj stic'
ti chuquel ti scoj ti Herodíase, ja' ti
yajnil ti yits'ine, ja' ti Felipee. Yu'un
ti Herodese laj spojbe yajnil ti
yits'ine laj yic'. ¹⁸Ti Herodese yu'un
hech ono'ox i'albat yu'un ti Juane:

—Mu xtun ti laj apojbe ti yajnil ti
avits'ine laj avic'. Mu hechuc chal ti
leye —xut.

¹⁹Hech yu'un ti Herodíase, ja'
ti antse, mu xtun laj yil ti Juane
yu'un ti hech laj yale. Sc'an
xmilvan ti antse pero mu to xu'
yu'un. ²⁰Yu'un ti Herodese laj spas
ti muc' ti Juane yu'un laj sna' ti

toj ti viniquil ti Juane, ti lec ti
yo'ntone. Hech yu'un laj yac' ti
chabiel naca me milatuc. Manchuc
mi muc xa'ibe lec sjam ti c'usi laj
yal ti Juane, nichim no'ox yo'nton
sc'an cha'ibe sc'op. ²¹⁻²²C'alal
iloc' sabilal ti Herodese, laj spasic
q'uin. Laj yic' tal ti yaj'abtele yu'un
chve'ic te ti q'uin xchi'uc, ja' ti
much'utic yac'ojbe yabtele, ja' ti
much'utic ochemic ti presidentee,
xchi'uc ti capitan soldadoetique,
xchi'uc ti jc'ulejetique te ti estado
Galilea. C'alal i'och batel yu'un ba
ac'otajuc ti tsebe, laj sna' ti antse
ti ja' xa yorail xu' tspas. Ti tsebe
te i'ac'otaj ti stojol scotolic. Puru
viniquetic te o. Yu'un ti i'ac'otaje ja'
no'ox yu'un ac'o c'upinatuc. Lec laj
yil ti Herodese xchi'uc ti yaj'abtele
ti te xchi'inoj ti mesae. Hech yu'un
c'alal laj yo'nton ac'otajuc ti tsebe,
hech lic yal ti Herodese:

—C'usuc no'ox chac'an, chacac'be.

²³Yiloy ti Diose chacac'be c'usi
chac'an. Manchuc mi chac'an o'lol
ti bu ti jpas mantal, chacac'bot —
xut ti tsebe.

²⁴Iloc' batel ti tsebe, ba sc'oapon ti
sme'e.

—¿C'usi ti jc'ambe? —xchi.

—Ja' xac'ambe ti sjol ti Juane, ja'
ti chac' ich'ho'e —xchi itac'av ti
sme'e.

²⁵Hech isut tal ti anil ti tsebe.
Hech hul sc'ambe ti Herodese:

—Ti jc'an ti chavac'bun ti plato
ti ora to sjol ti Juane, ja' ti chac'
ich'ho'e —xchi.

²⁶C'alal laj ya'i ti Herodese, ep
laj yich' mul. Scoj ti hech laj yale,
scoj uc ti laj ya'yic uc ti yaj'abtele
ti te xchi'inoj ti mesae, hech yu'un

muc sc'an sutes sc'op. ²⁷Hech yu'un ti ora laj stac batel jun yajsoldado yu'un chba sc'oc'be tal sjol ti Juane.

²⁸Hech ibat ti yajsoldadoe, ba sc'oc'be sjol ti Juane ti te tiq'uul ti chuquele. Laj yich'be tal sjol ti plato. Laj yac'be ti tsebe. Ti tsebe ba yac'be ti sme'e.

²⁹C'alal laj ya'yic ti yajchanc'opetic ti Juane, tal yich'beic batel ti sbec'tale, ba smuquic.

**Ja' sc'opilal ti imac'linat ho'mil
viniquetic**

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰Ti lajchavo'lique ti itacatic batel yu'un ti Jesuse, isutic tal ti yo' bu oy ti Jesuse. Hul xcholbeic ya'i scotol ti c'utic laj spasique xchi'uc ti c'utic laj yaq'uic ti chanele.

³¹Yu'un ep ti much'utic italilanic asta muc spas chve'ic, hech yu'un ti Jesuse hech laj yalbe ya'yic ti lajchavo'lique:

—Ja' lec ti jq'uej jbatic. Batic ti xocol balumil yu'un te xu' chacuc avo'ntonic —xut.

³²Hech yu'un laj stic' sbaic ti barco. Stuquic no'ox ibatic ti bu xocol ti balumile. ³³Ep ti much'utic laj yilic ti ibatique. Laj yojtiquinic. Hech yu'un anil laj sts'acliic batel, ja' laj stamic batel ti ti'ti'nab. Ja' talemic ti jujun jteclum. Ja' jbael ic'otic ti xocol balumil stuquic. ³⁴C'alal c'o va'luc ti lum ti Jesuse, laj yil te stsoboj sbaic ep crixchanoetic. Laj xc'uxubin yu'un hech c'otemic hech chaj c'u che'el carneroetic ti mu'yuc jpaxtol yu'unique. Lic chanubtasvanuc ti Jesuse. Ep ti

c'utic laj yalbee. ³⁵C'alal ich'ay xa ti c'ac'ale, hech lic albatuc yu'un ti yajchanc'opetique:

—Xocol balumil li'to. Ich'ay xa ti c'ac'ale. ³⁶Hech yu'un taco batel ti crixchanoetique ac'o batuc ti coloniaetic xchi'uc ti biq'uit jteclumetic ti li' nopajtique. Ac'o ba sman sve'elic, yu'un mu yich'ojuc tal sve'elic —xchiic.

³⁷Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Ac'bo sve'elic ho'oxuque —xchi. Itac'avic:

—¿Bu ti jtatutic ti chib ciento denariotaq'uin yu'un ti jmantutic tal ti caxlan vaj ti tsvel'ique? —xchiic.

³⁸Ti Jesuse hech laj sjac'be: —¿Jayib caxlan vaj avich'ojic talel? Ba q'uelo —xut.

C'alal laj sq'uelic, hech tal yalbeic: —Quich'ojtutic ho'ob muc'tic caxlan vaj xchi'uc cha'cot choy —xchiic.

³⁹Ti Jesuse laj yal ti jayjayvo' chic' sbaic. Hech yu'un hech laj spas ti mantal ti jchi'iltaque ac'o ba nacluc ti vomoltic. ⁴⁰Hech yu'un hech laj yic' sbaic. Laj snacan sbaic. Oy laj yic' sbaic ti ho'vinic ti vo!. Oy laj yic' sbaic ti lajuneb yoxvinic ti vo!. ⁴¹Ti Jesuse laj stsac ti caxlan vaje xchi'uc ti cha'cot choye. Laj sq'uel muel vinajel, hech lic yalbe vocol ti Diose. Laj xet'ilan ti caxlan vaje. Laj yac'be ti yajchanc'opetique. Ti yajchanc'opetique laj yac'beic ti crixchanoetique. Laj stuch'ilan uc ti cha'cot choye. Scotolic laj yich'ic uc ti choye. ⁴²Hech iv'e'ic scotolic. Ta yutsil inoj xch'utic o. ⁴³Patil laj stsobic ti xet'elal caxlan vaje xchi'uc ti sobril choye ti te

comene. Inoj lajcheb almud ti sobril ti caxlan vaj ti laj sve'ique xchi'uc ti sobril choye. ⁴⁴Ja' no'ox tsacbil ti venta ti viniqetique ti ive'ique. Ho'mil.

Ja' sc'opilal ti ixanav ti yacan ti ba ho' ti Jesuse

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵Ti Jesuse ti ora laj stic' ochel ti barco ti yajchanc'opetique, laj stac jelavel c'alal ti jech ti'nab te ti bu jteclum Betsaida. Te to icom ti Jesuse. Stuc xa no'ox laj sc'opon comel ti jchi'iltaque.

⁴⁶C'alal laj yo'nton laj sc'opon comel ti jchi'iltaque, imu batel ti vits stuc ti Jesuse, ba sc'opon Dios.

⁴⁷C'alal i'ic'ub ti osile, te oy ti o'lol nab ti barcoe ti bu tic'ajtic ti yajchanc'opetique. Ja'uc ti Jesuse te oy ti vits. ⁴⁸Laj yil ti Jesuse ti ilubique. Mu xa xu' yu'unic tstijic batel ti barcoe yu'un chpajesvan ti iq'ue. Hech yu'un c'alal po'ot xa tsacub, ital ti Jesuse ti bu yac'oj sba chanavic batele. Ixanav talel ti yacan ti ba ho' ti Jesuse. Snopoj ti chjelav batel stuc ti Jesuse.

⁴⁹⁻⁵⁰C'alal laj yilic ti chanav talel ti yacan ti ba ho' ti Jesuse, ixi'ic scotolic. Laj scuyic ti ja' ch'ulelal hech lic avanucuc. Ti ora ic'oponat yu'un ti Jesuse. Hech i'albat:

—Mu me xaxi'ic yu'un ho'on Jesusun. Muc'ubtaso avo'ntonic —xut.

⁵¹Och xchi'in ti barco. C'alal i'och, ipaj ti iq'ue. Ich'ay yo'ntonic ti yajchanc'opetique yu'un muc xa'ibeic sjam ti c'u che'el ipaj ti iq'ue. ⁵²Muc xa'ibeic sjam uc c'u che'el i'epaj ti caxlan vaje yu'un ti

Jesuse yu'un mu'yuc to sc'opilal ti yo'ntonic.

Ja' sc'opilal ti laj scolta jchameletic te ti Genesaret ti Jesuse

(Mt. 14:34-36)

⁵³C'alal ic'otic ti hech ti'nab, iloq'ueic ti barco te ti jteclum Genesaret sbi. Te laj xchuquic comel ti barcoe. ⁵⁴C'alal c'ot va'luc ti lum, ti ora i'ojtiquinat ti Jesuse yu'un ti jchi'iltaque ti te nacajtique. ⁵⁵Hech yu'un ti ora ba yalbeic ti much'utic oy jchamel yu'unique:

—Li' xa oy ti jlumaltic ti Jesuse. Q'uecho me batel ti ora xchi'uc ti svayebe ti jchamel avu'unique, ba ac'o ti stojol. Te oy ti jteclum lum toi —xut.

Hech yu'un ti c'alal laj ya'yic ti bu oy ti Jesuse, scotolic ti buc no'ox nacajtique ti sjoylejaj ti Genesarete, hech laj sq'uechbeic batel xchi'uc svayebic ti jchameletique. C'ot yaq'ueic ti stojol ti Jesuse. ⁵⁶Buc no'ox i'och ti Jesuse, mi biq'uit jteclum, mi muc'ta jteclum, mi colonia, laj smetsanic ti bebetic ti jchameletique. Laj yalbeic vocol ti Jesuse manchuc mi sba sc'u' no'ox tspicbeic. Scotol ti much'utic laj spicbeique, hech icolic uc.

Ja' sc'opilal ti c'utic chisbolibtasucutique

(Mt. 15:1-20)

7 Italic ti stojol ti Jesuse cha'vo' oxvo' ti fariseoetique xchi'uc ti much'utic ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyojo sbaique. Ja' talemic ti Jerusalén ti jchanubtasvanejetique. ²Laj sq'uelic ti mu haluc laj spoc sc'obic

cha'vo' oxvo' ti yajchanc'opetic ti Jesuse ti c'alal lic ve'uque. Laj scuyic ti mu lecuc ch-ilatic yu'un ti Diose yu'un ti hech tspasique, hech yu'un laj sa'beic smul. ³(Yu'un ti fariseoetique xchi'uc scotol ti jchi'iltaque, ho'on ti judioun xchi'uque, xch'unojic ti c'u che'el laj spasic ti antiguo jtotutique, hal tspoc sc'ob, patil chlic ve'ucuc.

⁴C'alal tsutic tal ti plaza, ja'to mi hal laj spoc sc'obique, ja'to chlic ve'ucuc. Oy to ep yan c'op xch'unojic spasel uc. Ja' ti c'u che'el tsuquic stazaic, xchi'uc sjarroic, xchi'uc sp'inic ti ja' pasbil ti taq'uine.) ⁵Ti fariseoetique xchi'uc ti much'utic ti ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique hech lic sjac'beic ti Jesuse:

—¿C'u yu'un mu xa spasic ti avajchanc'opetique hech chaj c'u che'el laj spasic ti antiguo jtatamoltique? Ti antiguo jtatamoltique hal laj spoc sc'obic c'alal ive'ic yu'un hech lec ac'o ilatuc yu'un ti Diose. Ti avajchanc'opetique mu xa hechuc tsnop c'alal tspoc sc'obic c'alal chve'ique —xchiic.

⁶Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Jlo'lavanejoxuc. Melel ti hech ac'opilalic cholbil yu'un ti Isaíase, ja' ti j'alc'op yu'un ti Diose ti vo'one:

Hovil ti chispasucun ti muc' ti sc'opic ti achi'iltac li'to, mu teucun ti yo'ntonic.

⁷Sc'op no'ox crixchanoetic xchi'uc smantal no'ox crixchanoetic ti chaq'uic ti chanele.

Mu jc'opuc ti chaq'uic ti chanele,

ti xchie. Ja' ac'opilalic obi. ⁸Yu'un laj xa acomesic ti smantal ti Diose. Mu xa tsotsuc sc'opilal chava'yic. Ja' tsots sc'opilal chava'yic ti smantal no'ox ti crixchanoetique, xchi'uc ti ajarroique xchi'uc ti atazaique. Oy to ep yan hech chapasic uc —xut.

⁹Hech laj yalbe uc:

—Lec chava'yic ti ja' no'ox chach'unic spasel ti c'u che'el laj spasic ti antiguo atatomolique, hech chach'aybeic ti smantal ti Diose.

¹⁰Yu'un hech laj yal ti Moises: “Paso me ti muc' atot ame'”, xchi. Laj yal uc: “Ja' ti much'u chopol chc'opoj yu'un stot sme', ta me xcham”, xchi. ¹¹Ti ho'oxuque lec chava'yic ti mu tsotsuc sc'opilal cha'i ti tspas ti muc' ti stot sme'ique. “Ti c'u yepal ti laj jnop ti c'an cac'bote, ja' laj xa cac' sventa smoton Diose”, mi xut ti stot sme'e, lec oy ti hech tspasique, xachiic ti ho'oxuque. ¹²Ti much'u hech tspase, ho'oxuc chavalbeic ti mu persauc tscolta stot sme' mi jutuc. ¹³Hech chach'aybeic smantal ti Diose scoj ti chach'umbeic sc'op ti antiguoetique. Oy to ep yan hech chapasic uc — xchi ti Jesuse.

¹⁴Ti Jesuse laj yic' tal ti stojol scotol ti jchi'iltaque, hech lic yalbe:

—A'yo me ava'yic ti c'usi chacalbeique. A'ibo me sjam acotolic. ¹⁵Ma'uc chasbolibtasoxuc ti c'utic chave'e. Ja' chasbolibtasoxuc ti c'utic chopol chanope, ti c'utic chopol chavale. ¹⁶Nopilanic lec hech chaj c'u che'el laj calboxuc —xchi.

¹⁷Ti Jesuse laj scomes ti crixchanoetique, i'och ti yut na ti bu chvay ono'oxe. Te ijac'bat yu'un

ti yajchanc'opetique c'usi sjam ti lo'il ti laj yale. ¹⁸⁻¹⁹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—¿Mi yu'un muc xava'ibeic sjam uc, ho'oxuque? ¿Mi mu xavilic ti scotol ti c'utic chave'e, ja' mu xasbolibtasoxuc, yu'un mu x'och ti avo'nton? Ja' chc'ot ti ach'ut, ja' chatsa' tal loq'uel —xchi.

Hech laj yal ti Jesuse ti lec scotol ve'elil. ²⁰Hech laj yal uc:

—Ja' chasbolibtasoxuc ti c'utic chopol chanope, ti c'utic chopol chavale, ti xichie, ²¹⁻²²yu'un ti yo'nton crixchanoetic chloc' tal c'usi chopol snopoj mi tsc'opon ants, mi elec', mi milvanej, mi mulivajel, mi oy sbic'tal yo'nton, mi chcontrainvan, mi chlo'lavan, mi batem yo'nton chch'umbe smantal ti sbec'tale, mi tspas biq'uit yo'nton, mi chal bolc'op, mi tstoy sba, mi hovil chc'opoj. ²³Scotol avi muliletic li'to ti avo'ntonic chloc' tal. Ja' chasbolibtasoxuc —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti oy lec xch'unojel yo'nton ti antse ti ja' liquem tal ti

Sirofenicia

(Mt. 15:21-28)

²⁴Iloc' batel ti Jesuse, ibat ti slumal Tiro xchi'uc ti slumal Sidón. Te i'och ti jun na. Mu sc'an ti chpucbat ti sc'opilal yu'un ti ital xae pero ivinaj ti ora. ²⁵Yu'un te oy jun ants. Ochem pucuj ti yo'nton ti stseb ti antse. Ti antse laj ya'i ti te xa oy ti Jesuse. Hech yu'un ti ora ital, tal spatán sba ti lum ti stojol ti Jesuse. ²⁶Ma'uc jchi'il ti antse, ja' yanlum ants. Sirofenicia sbi ti slumale. Manchuc mi mu

xtun ono'ox chquiltutic scotol ti yanlum crixchanoetique ho'ontutic ti judiountutique, ti antse laj yalbe volol ti Jesuse ti ac'o loq'uesbatuc pucuj ti yo'nton ti stsebe. ²⁷Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Ac'o nojuc xch'ut jbael ti col jnich'ontique. Mu xtun mi ti jpojbetic yot ti col jnich'ontique yu'un ti jtembetic yu'un ac'o sve' ti ts'i'etique —xchi.

²⁸Itac'av ti antse, hech laj yalbe:

—Melel ava'uc, tote. Pero ho'oni hech chaj c'u che'el ts'i'. Ti achi'iltaque hech chaj c'u che'el olol. C'alal chve' ti olole, oy xch'uch'elal vaj chp'aj yalel ti yolón smesa. Ja' stac' tsve' ti ts'i'etique. Ja' no'ox hechun uc ti ho'one, ac'bun jutuc ti bendicione —xchi ti antse.

²⁹Hech yu'un ti Jesuse hech laj yalbe:

—Yu'un ti hech laj avale, xu' chabat yu'un iloc' xa ti pucuj ti oy ti yo'nton ti atsebe —xut.

³⁰Hech ibat ti sna ti antse.

Loq'uem xa ti pucuje c'ot sta. Te metsel ti svayeb c'o sta ti stsebe.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj scolta ti much'u macal xchiquin, uma' uc

³¹Ti Jesuse iloc' batel ti slumal Tiro, i'ech' ti jteclum Sidón. Ijelav batel ti bu oy ti lajuneb jteclumetique, ic'ot ti ti'nab ti te oy ti estado Galilea. ³²Te oy jun jchi'il i'ic'at tal ti stojol ti Jesuse. Macal xchiquin ti vinique mu xa'i c'op. Uma' uc. Ti Jesuse i'albat volol yu'unic ti ac'o yac' sc'ob ti Jesuse ac'o yac'be ti sjol ti vinique yu'un hech chchop ti vinique. ³³Ti Jesuse laj sq'uej sba xchi'uc ti vinique. Lic

stic' sbic'tal sc'ob ti Jesuse ti jujujehc xchiquin ti vinique. Lic stubtabe ochel ti yoq'ue ti vinique. ³⁴Ti Jesuse laj sq'uel muel vinajel, laj sjic' yo'nton. Hech laj yalbe ti vinique:
—Efata —xut. Jamuc, xchi c'alal jelavesbil.

³⁵Ti ora ijam ti xchiquine, ilecub ti yoq'ue, lec lic c'opojuc ti vinique.

³⁶Ti Jesuse hech laj spas ti mantal scotolic ti mu me xpucbat batel sc'opilal. Hovil ti hech ipasatic ti mantal yu'une, ech'em to laj spucbeic batel sc'opilal. ³⁷Ich'ay yo'ntonic yu'un ti hech ic'ot ti pasele. Hech laj yalic:

—Lec scotol ti c'usi tspase. Tsjambe xchiquin ti much'utic macal xchiquine. Chac' c'opojuc ti much'utic uma'e —xchiic. Ja' sc'opilal ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti chanmil imac'linat yu'un ti Jesuse

(Mt. 15:32-39)

8 Yan vuelta hech ic'ot ti pasel ti mu'yuc xa sve'el ti jchi'iltaque yu'un te stsojboj sbaic cha'ibeic sc'op ti Jesuse. Hech yu'un ti Jesuse laj yic' tal ti yajchanc'opetique, hech laj yalbe:

²—C'ux ti co'nton ti jchi'iltique yu'un yoxibal c'ac'al xa ti li' jchi'inojtique, mu'yuc xa sve'elic. ³Mi mu ve'emuc ti jtac batel ti snaique, repenta ch-altsajic ti be. Yu'un oy much'utic nom talemic —xchi.

⁴Itac'av ti yajchanc'opetique, hech laj yalbeic:

—Yu'un xocol balumil li'to mu jtatutic ti caxlan vaje yu'un ti jmac'lintutic chavale —xchiic.

⁵Ti Jesuse hech laj sjac'be:
—¿Jayib muc'tic caxlan vaj oy avu'unic? —xutic.

Hech itac'avic:
—Hucub xa no'ox oy cu'untutic —xchiic.

⁶Hech yu'un ti Jesuse laj spas ti mantal ti jchi'iltaque yu'un ac'o ba nacluc ti lum. Laj stsac ti hucub muc'tic caxlan vaje, laj yalbe vocol ti Diose. Laj xet'ilan ti caxlan vaje, laj yac'be ti yajchanc'opetique. Ti yajchanc'opetique ba yac'beic ti crixchanoetique. ⁷Oy yu'unic uc cha'cot oxcot biq'uit choy. Ti Jesuse laj yalbe vocol ti Diose, laj yal mantal ti ac'o ba spucbeic uc ti choye. ⁸Scotolic ive'ic, inoj xch'utic. Patil laj stsobic tal ti xet'elal ti caxlan vaje ti te comene. Inoj hucub almud ti sobril ti caxlan vaje ti much'utic laj sve'ique. ⁹Oy chanmil ti ive'ique. Patil itacatic batel ti snaic yu'un ti Jesuse. ¹⁰Ti Jesuse ti ora laj stic' sba ochel ti barco xchi'uc ti yajchanc'opetique, ibatic ti bu slumal Dalmanuta.

Ja' sc'opilal ti sc'an sq'uelic señail ti vinajel ti fariseoetique

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹Ital cha'vo' oxvo' ti fariseoetique, tal sc'oponic ti Jesuse. Sc'an spasbeic proval yo'nton ti Jesuse, hech yu'un laj yalbeic:

—Paso me señail ti vinajel yu'un ti jq'ueltutic yu'un hech ti jna'tutic ti ja' ac'bilot avabtel yu'un ti Diose —xchiic.

¹²Ti Jesuse laj sjic' yo'nton, hech laj yalbe:

—¿C'u yu'un chac'an chaq'uelic yan señail ti ho'oxuc ti li'oyoxuc li'

ti balumile ti ora to yu'un laj xa cac' avilic? Melel ti c'usi chacalbeique, mu xa xa'ac'batic aq'uelic yan —xut.

¹³Ti Jesuse laj scomes ti fariseoetique, laj xcha'tic' sba ti barco xchi'uc ti yajchanc'opetique, ibatic ti jech nab.

Ja' sc'opilal ti spumesbil xch'ut caxlan vaj yu'un ti fariseoetique

(Mt. 16:5-12)

¹⁴Ti yajchanc'opetic ti Jesuse ich'ay ti yo'ntonic muc xich'ic batel ep caxlan vaj. Jp'ej no'ox muc'tic caxlan vaj yich'ojic batel te ti barco. Ja' pumen xch'ut ti caxlan vaje. ¹⁵Ti Jesuse hech laj spas ti mantal:

—P'ijanic me, mu xtun ti spumesbil xch'ut caxlan vaj yu'un ti fariseoetique. Mu xtun uc ti spumesbil xch'ut caxlan vaj yu'un ti Herodese —xut.

¹⁶Ti yajchanc'opetique hech laj yalbe sbaic:

—Ja' van chal yu'un muc xquich'tic tal ti caxlan vaj cu'untique —xut sbaic.

¹⁷Ti Jesuse sna' ti hech yac'oj sba chalbe sbaique. Hech yu'un laj sjac'be:

—¿C'u yu'un chlo'laj avo'ntonic yu'un muc xavich'ic tal ti caxlan vaj cu'untique? ¿Mi mu to chach'unic ti xu' cu'un? ¿Mi yu'un mu xavac' c'otuc ti avo'ntonic? ¹⁸¿Mi hovil ti oy asatique? ¿Mi hovil ti oy achiquinique? ¿Mi ich'ay xa ti avo'ntonic ti c'usi laj jpase? ¹⁹C'alal laj jxet' ti ho'ob muc'tic caxlan vaje ti laj jpucbetic ti ho'mile, ¿jayib almud laj spas sobril ti xet'elal ti caxlan vaje ti laj atsobique? —xut.

Hech itac'avic:

—Lajcheb almud —xchiic.

²⁰—Ti yan vuelta c'alal laj jpucbetic ti hucub muc'tic caxlan vaje ti chanmile, ¿jayib almud laj spas sobril ti xet'elal ti caxlan vaje ti laj atsobique? —xut.

Hech itac'avic:

—Hucub almud —xchiic.

²¹Ti Jesuse hech laj sjac'be:

—¿Mi yu'un mu to chava'ibeic sjam? Ja' sc'opilal ti fariseoetique ti laj calboxuque yu'un mu xtun ti c'op ti chac' ti chanele —xut.

Ja' sc'opilal ti ijambat sat jun vinic te ti Betsaida

²²Ic'otic ti jteclum Betsaida sbi. Te oy jun ma'sat initat tael ti stojol ti Jesuse. Laj yalbeic vocol ti Jesuse yu'un ac'o sjambe ti sate. ²³Hech yu'un ti Jesuse laj stsacbe sc'ob ti ma'sate, laj yic' loq'uel ti jteclum. Ibat ti fuera xchi'uc. Ti Jesuse laj stubtabe ochel sat ti vinique, laj spicbe sat ti sc'ob. Lic sjac'be:

—¿Mi oy c'usi chvinaj chavil? —xut.

²⁴Ti vinique laj sq'uelilan, hech lic yal:

—Oy viniuetic chanavic batel chquil. Pero te'etic x'elán —xchi.

²⁵Ti Jesuse laj xcha'picbe yan vuelta ti sate. Laj sjambe ti lec. Hech ilecub ti sate. Scotol lec chvinaj chil xa ti vinique. ²⁶Ti Jesuse laj stac batel ti sna. Hech laj yalbe batel:

—Mu me xa'och ti yut jteclum. Mu me much'u chavalbe ya'i li' ti jteclume —xut batel.

Ja' sc'opilal ti Pedroe ti sna' ti ac'bil yabtel yu'un ti Diose ti Jesuse

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷Iloq'uic batel ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique. Ibatit ti

biq'uit jteclumetic ja' ti macbil
yu'un ti muc'ta jteclum Cesarea
yu'un Filipino sbi. C'alal ixanavic
batel ti be, ti Jesuse lic sjac'be ti
yajchanc'opetique:

—¿C'usi cabtel chalic ti
jchi'iltique? —xchi.

²⁸Hech itac'avic:

—Oy chalic ti ho'ot Juanot, ja'
ti laj yac' ich'ho'e. Oy chalic ti
ho'ot Elíasot, oy chalic ti ho'ot yan
j'alc'opot yu'un ti Diose —xchiic.

²⁹Hech yu'un ti Jesuse laj sjac'be:
—Ho'oxuque, ¿much'uun
chacuyic? —xchi.

Itac'av ti Pedroe, hech laj yalbe:

—Ho'ot ti Cristoote, ho'ot t'ujbilot
yu'un ti Diose yu'un chacoltauntutic
—xchi.

³⁰Ti Jesuse hech laj spas ti
mantal:

—Mu to me much'u chavalbeic ti
ho'on ti Cristoune —xut.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj yal ti chmilate

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹Ti Jesuse hech lic yalbe ti
yajchanc'opetique:

—Ho'on ti co'ol crixchanoucutique
persa chquich' vocol yu'un mu
xixch'umbun jc'op ti moletique
xchi'uc ti totil paleetique xchi'uc
ti much'utic chchanubtasvanic ti
smantal ti Diose ti scuyoj sbaique.
Chismilucun, chicham, patil ti
yoxibal c'ac'al chicha'cusesat
loq'uel ti ch'en —xut.

³²Yu'un jamal laj yal ti Jesuse,
hech yu'un ti Pedroe laj sq'uej sbaic
xchi'uc ti Jesuse jutuc.

—Mu me hechuc chaspasbot —xut.

³³Ti Jesuse laj sjoyp'in sba, laj
sq'uel batel ti yo' bu va'ajtic ti yan
yajchanc'opetique, hech lic spajes ti
Pedroe. Hech laj yalbe:

—Loc'an batel ti ttojol, Satanás.
Chac'an chabolibtasun. Ma'uc
chanop c'usi tsc'an ti Diose. Ja'
no'ox chanop hech chaj c'u che'el
tsnop crixchanoetic —x'utat.

³⁴Ti Jesuse laj yic' tal ti stojol
scotol ti jchi'iltaque ti te stsoboj
sbaique xchi'uc ti yajchanc'opetique.
Hech laj yalbe:

—Ti much'u tsc'an chists'acliune,
mu me xc'uxubin sba, ac'o cuchuc
yu'un ti vocole hech chaj c'u che'el
ti jcuch ho'oni, ac'o sts'acliun.

³⁵Yu'un scotol ti much'u chc'uxubin
sbae, ja' chch'ay. Scotol ti much'u
mu xc'uxubin sbae ho'on ti jventa
yu'un hech ac'o pucuc ti sc'op
Diose, ja' chcuxi. ³⁶Manhuc mi
ihu' avu'un laj avu'unin scotol ti
c'utic oy li' ti balumile, mi mu
xacuxi sbatel osil, hovil. ³⁷Ja'
tsots sc'opilal ti chacuxi sbatel
osil. ³⁸Scotol ti much'u chq'uexav
yu'un chch'un ti jc'ope ti stojol ti
jmulaviletic li' ti balumile ti ora
to, ti mu'yuc Dios ti yo'ntonique,
hech ono'ox uc “ma'uc jnich'on
lume”, xichi, ho'on ti co'ol
crixchanoucutique, c'alal chital
quich'oj jqueval hech chaj c'u che'el
squeval ti Jtote, jchi'inoj tal ti ch'ul
abatetique —xchi ti Jesuse.

9 Ti Jesuse hech laj yalbe uc:
—Melel ti c'usi chacalbeique,
ho'oxuc ti li' va'aloxuc li'to oy mu
to chachamic ja'to mi laj avilic ti
chtal xchi'uc yip ti Diose, oy c'u
yepal crixchanoetic tsventaimbe

yo'nton li' ti balumile —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti laj sc'atajes sba ti Jesuse

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

²I'ech' vaquib c'ac'al. Patil ti Jesuse laj yic' batel ti yan parte ti Pedroe xchi'uc ti Jacoboe xchi'uc ti Juane. Staquic imuic batel ti vits. Toyol ti vitse. Ti Jesuse te laj sc'atajes sba ti stojolic. ³Iquevan scotol sc'u' ti Jesuse. Sac ti jyalet ic'ot, chtup' jsatic yu'un. Li' ti balumile mu xco'olaj xchi'uc ti much'u más sac chchuc'omaj. ⁴Te laj yac' sba iluc ti Elíase xchi'uc ti Moisesse. Te ilo'lajic xchi'uc ti Jesuse. ⁵Hech yu'un ti Pedroe hech laj yalbe ti Jesuse:

—Maestro, ja' lec ti li'ucutic no'oxi. Ja' lec jpastic oxib nailvomol li'i, jun avu'un, jun yu'un Moisés, jun yu'un Elías —xut.

⁶Mu sjamuc ti c'u che'el chale yu'un chi'ic scotol xchi'uc xchi'iltac. ⁷Hech ital toc, imacatic scotolic. C'alal but'ibilic ti toc, hech ic'opoj ti Diose:

—Ja' Jnich'on li'to, ja' ti lum c'ux ti co'ntone. A'ibo sc'op —xchi c'alal te oy ti toque.

⁸C'alal ibat ti toque, lic sq'u'elilanic. Mu'yuc xa te o ti cha'vo'ique, ja' xa no'ox stuc ti Jesuse.

⁹C'alal yac'oj sba chyalic tal ti vits, hech ipasatic ti mantal yu'un ti Jesuse:

—Ti c'u che'el laj avilique, mu to me xavalic ja'to mi nicha'cuxi loq'uel ti ch'en ho'on ti co'ol

crixchanoucutique —x'utatic yu'un ti Jesuse.

¹⁰Hech laj xch'umbeic ti sc'ope ti mu xalic. Laj sjac'be sbaic stuquic c'usi sjam ti chcha'cuxi loq'uel ti ch'ene. ¹¹Lic sjac'beic ti Jesuse:

—¿C'u yu'un hech chalic ti jchi'iltic ti chchanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique ti persa ja' jbael chtal ti Elíase? —xutic.

¹²Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Melel hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose ti ja' jbael chtal ti Elíase, ti tsutesbe yo'ntonic ti jchi'iltique yu'un ac'o tspace ti muc' ti Diose. Hech ts'ibabil comel uc ti sc'op ti Diose ti persa chquich' vocol, ho'oni ti co'ol crixchanoucutique, yu'un mu xispasucun ti muc'.

¹³Chacalbeic uc, ital xa ti Elíase, ja' ti Juane ti laj yac' ich'ho'e. Ja' laj spasic ti c'usi sc'an ti yo'ntonic ti crixchanoetique ti chopol tspace. Hech ono'ox ts'ibabil sc'opilal ti Juane —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti laj sloq'uesbe pucuj ti yo'nton jun quem ti Jesuse

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴C'alal ilaj yo'nton ti Jesuse, hech isut batel ti stojol ti yajchanc'opetic ti jayvo' ti te comen yu'une. Xchi'inoj ti oxvo'e. Hech yu'un c'alal ic'otic, joyubtabil yu'un ep crixchanoetic c'ot sta. Te oy uc ti jchi'iltac ti chchanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique. Stsacoj sbaic ti c'op xchi'uc ti yajchanc'opetique. ¹⁵Scotol ti crixchanoetique c'alal laj yilic ti Jesuse ich'ay yo'ntonic, anil ba

sc'oponic. ¹⁶Ti Jesuse hech laj sjac'be:

—¿C'usi chajac'be ti cajchanc'opetique? —xut.

¹⁷Itac'av jun ti much'utic te stsoboj sbaique:

—Maestro, laj quic' tal ti atojol ti jnich'one yu'un oy pucuj ti yo'nton yu'un uma' ti jnich'one. ¹⁸Buc no'ox mi ch-ilbajinat yu'un, chp'aj ti lum, chvocan ye, xjep'et ye, chij sba. Laj calbe vocol ti avajchanc'opetique ti ac'o xisloq'uesbune. Muc xu' yu'unic xiscoltabucun —xchi.

¹⁹Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Ho'oxuc ti li'oyoxuc li' ti balumil ti ora to mu'yuc xch'unojel avo'ntonic chquil. Ep xa c'ac'al li' jchi'inojoxuc mu to chach'unic. Ep xa c'ac'al jts'icojboxuc sbolil avo'ntonic acotolic —xut—. Ic'o tal ti jtojol ti quereme —xut.

²⁰Hech laj yiq'uic tal ti stojol. Ti pucuje c'alal laj yil ti Jesuse ti ora lic yilbajin ti quereme. Ip'aj ti lum ti quereme. Te xbalet, chvocan ye.

²¹Ti Jesuse laj sjac'be ti stote:

—¿Jayib xa habil hech tsacbil? —xut.

Itac'av ti stote:

—Tsacbil c'alal biq'uit to —xchi—.

²²Ep vuelta ip'aj xa ti c'oc', ep vuelta ip'aj xa ti ho'. Tsc'an chmilat yu'un. Hech yu'un mi xu' avu'une, c'uxubimbun, coltabun —x'utat ti Jesuse.

²³Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Scotol tsta ti much'u chch'un ti chcoltaat cu'une —xut.

²⁴Ti ora tsots ic'opoj ti stot ti quereme, hech laj yalbe:

—Ti jch'un. Coltaun mi oy to sc'an ti jch'une —xchi.

²⁵C'alal laj yil ti Jesuse ti tsnet' sbaic tal ti crixchanoetique, laj spas ti mantal ti ora ti pucuje, hech laj yalbe:

—Pucuj, ho'ot ti avabtel ti uma' ti quereme, ti mu xa'i c'ope, chajpas ti mantal. Loc'an tal ti yo'nton. Mu me xacha'och yan vuelta ti yo'nton —xut.

²⁶Tsots i'avan ti pucuje, ep laj yilbajin ti quereme. Hech iloc' ti yo'nton. Chamen x'elan icom ti quereme. Hech yu'un ep ti much'utic laj yalic:

—Icham xa —xchiic.

²⁷Ti Jesuse laj stsache sc'ob ti quereme, laj snit liquel yu'un ac'o va'luc. Hech iva'i ti quereme.

²⁸Ti Jesuse hech ibatic xchi'uc ti yajchanc'opetique. Hech yu'un c'alal te xa oyic ti yut na ti bu chvay ono'ox ti Jesuse, ti yajchanc'opetique yu'un stuquic xa te o xchi'uc ti Jesuse lic sjac'beic ti Jesuse:

—¿C'u yu'un muc xu' cu'untutic jloq'uestutic ti pucuje? —xchiic.

²⁹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Ja'to mi laj ac'oponic Dios, ja'to mi laj avipan abaic, ja'to chloc' ti jtos pucujetic lume —xchi.

Ja' sc'opilal ti yan vuelta laj yal ti Jesuse ti c'u x'elan chmilate

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰Iloq'uic batel ti Capernaum ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique. Ixanavic batel te ti estado Galilea. Mu sc'an ti Jesuse mi oy much'u cha'yat ti te chanave. ³¹Yu'un tsc'an chchanubtas ti yajchanc'opetique. Hech laj yalbe:

—Chi'ac'at entrecal ti sc'ob viniquetic ho'on ti co'ol

crixchanoucutique. Chismilucun, chicham, patil ti yoxibal c'ac'al chicha'cusesat loq'uel ti ch'en —xchi.

³²Ti yajchanc'opetique ja' no'ox ilo'laj yo'ntonic yu'un mu xa'ibeic sjam. Hech yu'un muc sjac'beic xa.

Ja' sc'opilal ðmuch'u totil chc'ot cu'untic? xut sbaic

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³Icha'sutic batel ti jteclum Capernaum yan vuelta. C'alal i'och xa ti na ti bu chvay ono'ox ti Jesuse, hech laj sjac'be ti yajchanc'opetique:

—¿C'usi ti alo'ile c'alal nijtal ti be? —xchi.

³⁴Muc xtac'avic yu'un ja' no'ox laj stsaquilan sbaic ti c'op yu'un ti much'u totil chc'ot yu'unique.

³⁵Hech yu'un inaqui ti Jesuse, hech lic yalbe ti lajchavo'ique:

—Ti much'u tsc'an ti totil chc'ot avu'unique, persa tsbic'tajes sba, persa chac' sba ti abatinel ti atojolic —xchi.

³⁶Ti Jesuse laj yie' tal ti stojol jun olol. Laj sva'an ti o'lol yo' bu oyique. Lic spet ti olole ti Jesuse. Hech lic yalbe ti yajchanc'opetique:

³⁷—Scotol ti much'u tspas ti muc' jun olol hech chaj c'u che'el olol avi to ho'on ti jventa, ho'on chispasun ti muc' uc. Yu'un mi hech chapasun ti muq'ue, ja' chapas uc ti muc' ti Diose ti laj stacun talele —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti much'u mu cajcontraticuque, ja' jchi'iltic obi, xchi ti Jesuse

(Lc. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸Ti Juane lic yalbe ti Jesuse:

—Maestro, oy much'u yac'oj sba tsloq'uesbe pucujetic ti yo'ntonic crixchanoetic ti aventa laj quiltutic. Hech yu'un laj jpajestutic yu'un ma'uc jchi'iltic ti abtel —xchi.

³⁹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Mu me xapajesic. Yu'un ti much'u tspas jchop o abtel ti jventae, mu yu'unuc chopol chiyalbun j'opilal. ⁴⁰Yu'un ti much'u mu cajcontraticuque ja' jchi'iltic obi. ⁴¹Ti much'u chayac'boxuc avuch'ic ho' manchuc mi jun no'ox taza ho' chayac'boxuc yu'un ti chachi'inucun ti ho'on ti Cristoune, ja' mu xch'ay ti yabtele. Ta ono'ox x'ac'batic bendición yu'un ti Diose yu'un ti hech laj spasiique —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti c'u che'el xu' chijbolib

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴²Hech laj yalbe uc ti Jesuse:

—Ti much'u tsbolibtasbe yo'nton junuc ti ololetic li'to ti xch'unoj ti ho'on Jcoltavanejun yu'une, ja' lec ac'o chucbatuc ti snuc' cho' ac'o tenatuc ochel ti nab. Te chch'ay batel ti nab. Te tsjic' ti ho'e. ⁴³Hech yu'un mi chasbolibtasot ti ac'obe, ja' tsc'an ti mu'yuc ac'ob hech chaj c'u che'el ti much'u mu'yuc sc'obe. Hech cha'och ti utsilal. Ja' vocol mi chabatic ti c'atimbac yu'un ti mu xapajes abaique. ⁴⁴Mi jutuc mu sna' xljaj o ti vocol te o yu'un mu sna' chtup' o ti c'oq'ue. ⁴⁵Ja' no'ox hech uc mi chasbolibtasot ti bu chabate, ja' tsc'an ti mu'yuc avacan hech chaj c'u che'el ti much'u mu'yuc yacane. Hech cha'och ti utsilal. Ja' vocol mi chabatic ti c'atimbac yu'un ti mu xapajes abaique. ⁴⁶Mi jutuc

mu sna' xljaj o ti vocol te o yu'un mu sna' chtup' o ti c'oq'ue. ⁴⁷Ja' no'ox hech uc mi chasbolibtasot ti c'u che'el chaq'uele, mu lecuc. Hech yu'un ja' tsc'an ti mu'yuc c'usi chaq'uel hech chaj c'u che'el ti much'u mu xc'ot sate. Hech cha'och ti bu tspas mantal ti Diose. Ja' vocol mi chabatic ti c'atimbac yu'un ti mu xapajes abaique. ⁴⁸Mi jutuc mu sna' xljaj o ti vocol te o yu'un mu sna' chtup' o ti c'oq'ue.

⁴⁹Hech chaj c'u che'el persa laj yich' yats'amel ti ti'bol ti ja' smoton Diose ti vo'one yu'un hech lec chil ti smotone ti Diose, ja' no'ox hech uc persa chich' vocol li' ti balumile scotol ti much'u chists'acliune yu'un hech lec ch-ilat yu'un ti Diose. ⁵⁰Mi lec ti ats'ame, oy stu. Mi mu xa chi'uc ti ats'ame ¿c'usi chavut? Mu xa stac' chcha'chi'ub. Mu'yuc xa stu. Ja' no'ox hech uc ti ho'oxuque tsc'an ti oy yutsil avo'ntonique hech mu xabolibic, hech jtos avo'ntonic chac'otic —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti much'u tsutes yajnile

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

10 Illoc' batel ti Jesuse, ibat ti estado Judea xchi'uc ti jech uc'um Jordán. Yan vuelta laj stsob sbaic tal ti stojol ti Jesuse ep jchi'iltac. Hech yu'un ti Jesuse lic xchanubtas yu'un hech ono'ox tspanilan. ²Italic ti stojol ti Jesuse cha'vo' oxvo' ti fariseoetique. Yu'un sc'an spasbeic proval yo'nton ti Jesuse, hech laj sjac'beic:

—¿Mi stac' ti jsutes cajniltutic? —xchiic.

³Itac'av ti Jesuse, hech laj sjac'be: —¿C'usi laj yal ti Moises? —xchi.

⁴Itac'avic:

—Ti Moises laj yal ti persa tsts'iba ti jun ti c'usi sventailuc ti tsutes ti yajnile, hech xu' tsut yu'un, xchi ti Moises —xchiic.

⁵Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Scoj ti tsots yo'ntonic ti antiguo jtatomoltique hech yu'un ti hech i'ac'bat lisensa yu'un ti Moises ti tsutes yajnilique. Hech yu'un hech ts'ibabil comel. ⁶Mu hechuc ti sliqueb ti balumile. Yu'un ti Diose c'alal laj spas ti sba crixchanoe, jun vinic jun ants laj spas, ti xchi ti sc'op ti Diose. ⁷Hech ts'ibabil uc: “Hech yu'un ti viniquetique tscomes stot sme', chic' yajnil. ⁸Jun no'ox chc'ot xchi'uc yajnil. Hech yu'un mu cha'vo'uc icom yu'un jun no'ox ic'ot”, ti xchie. ⁹Hech yu'un ti much'utic jun no'ox ic'otic yu'un ti Diose, mu me sp'ev sbaic —xchi ti Jesuse.

¹⁰Patil c'alal i'och xa ti yut na ti bu chvay ono'ox ti Jesuse, más ijac'bat sjam yu'un ti yajchanc'opetique. ¹¹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Scotol ti much'u tsutes ti yajnile, mi chic' yan ants, ja' chmulivaj obi. ¹²Mi tscomes smalal ti antse, mi chic' sbaic xchi'uc yan vinic, ja' chmulivaj obi —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj yac'be bendición ti ololetique

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³Ti jchi'iltaque laj yiq'uiuc tal ti stojol ti Jesuse ololetic yu'un ac'o yac' sc'ob ti Jesuse ac'o yac'be ti sjol ti ololetique. Ti yajchanc'opetique sc'an spajestic ti much'utic ti hech snopojique.

¹⁴C'alal laj yil ti Jesuse ti hech tsc'an tspajesvanic ti yajchanc'opetique, mu lecuc laj yil. Hech laj yalbe:

—Ac'o taluc ti jtojol ti ololetique. Mu me xapajesic yu'un ti much'utic tspasatic ti mantal yu'un ti Diose ja' hech chc'otic hech chaj c'u che'el olol. ¹⁵Melel ti c'usi chacalbeique, ja'to mi chac'ot hech chaj c'u che'el olol, ja'to xu' chaspasot ti mantal ti Diose —xchi.

¹⁶Ti Jesuse laj spet ti ololetique, laj yac' sc'ob, laj yac'be ti sjolic ti ololetique, laj yac'be bendición scotolic.

Ja' sc'opilal ti unen vinic ti jc'uleje

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷C'alal chloc' batel ti Jesuse, anil ital jun jchi'il. Tal squejan sba ti stojol ti Jesuse. Hech laj sjac'be:

—Maestro, ho'ot lequil vinicot. ¿C'usi chc'ut chicuxi sbatel osil? —xut.

¹⁸Ti Jesuse hech laj yalbe: —¿C'u yu'un lequil vinicot xavutun? Mi junuc mu'yuc much'u lec, ja' no'ox stuc ti Diose. ¹⁹Chana' ti c'usi chal ti mantaletique. “Mu me xamulivaj. Mu me xamilvan. Mu me xa'elc'aj. Mu me xanopbe smul avecino. Mu me xalo'lavan. Paso me ti muc' atos ame'”, ti xchie —xchi ti Jesuse.

²⁰Itac'av ti vinique: —Scotol avi to jch'unoj c'alal nich'i tal —xchi.

²¹Hech yu'un ti Jesuse laj sq'uelbe sat, c'ux laj ya'i. Hech laj yalbe:

—Oy to c'usi sc'an to avu'un. Batan, ba chono scotol ti c'utic oy

avu'une, q'uelambo ti me'onetique. Hech oy ac'ulejal ti vinajel chc'ot. Patil chtal ats'acliun batel —xchi.

²²Ep laj yich' mul ti vinique yu'un ti hech i'albat yu'un ti Jesuse. Yu'un mu sc'an spas yu'un ep sc'ulejal li' ti balumile. Chich' mul ti c'alal isut batele.

²³Hech yu'un ti Jesuse xmelmun lic sq'uelbe sat ti jchi'iltaque. Hech yu'un hech lic yalbe ti yajchanc'opetique:

—Vocol chac' sba ti ventainel yu'un ti Diose ti much'u jc'uleje —xchi.

²⁴Ich'ay yo'ntonic ti yajchanc'opetique yu'un ti hech laj yale. Ti Jesuse laj xcha'albe yan vuelta:

—Jnich'nab, vocol chac' sbaic ti ventainel yu'un ti Diose ti crixchanoetique. ²⁵Hech chaj c'u che'el mu xjelav jcot camello ti xchac acuxa, ja' no'ox hech uc ti much'u jc'uleje mu xu' chac' sba ti ventainel yu'un ti Diose —xchi.

²⁶Más ich'ay yo'ntonic. Hech laj sjac'be sbaic: —¿Much'u cac'tic xu' chcol che'e? —xut sbaic.

²⁷Hech yu'un ti Jesuse laj sq'uelbe satic, hech laj yalbe: —Ti crixchanoetique mu xu' scolta sba stuc. Ti Diose scotol xu' yu'un tspas stuc yu'un jelaven sp'ijil —xchi ti Jesuse.

²⁸Hech yu'un ti Pedroe lic yalbe: —Ho'ontutique scotol laj xa jcomestutic. Laj xa jts'acliotutic —xut.

²⁹⁻³⁰Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Melel ti c'usi chacalbeique, scotol ti much'u laj xa scomes mi

sna, mi sbanquiltac, mi yits'inabtac, mi svixobtac, mi yixleltac, mi smucubtac, mi stot mi sme', mi yol xnich'nab, mi slum, ho'on ti jventa yu'un ac'o pucuc ti lequil ach' c'ope, ho'vinic vuelta ch-epaj xq'uexol ti ch-ac'bat ti ora to. Ch-ac'bat sna xchi'uc yermanotac, xchi'uc sme', xchi'uc yol xnich'nab, xchi'uc slum. Ta me xich' contrainel uc. Ti patil ta me xich' xcuxlejal sbatel osil. ³¹Scotol ti much'utic hech tsnop ti yo'nton ho'on jbaejbeun mi xchi tsnop, ja' patil ti yantique mi xchi, ja' patil chc'otic lume. Ja' jbael chc'otic scotol ti much'utic mu hechuc tsnopique. Ja' ep ti much'utic patil chc'otique —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti yan vuelta laj yal ti Jesuse ti chmilate

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³²Ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique c'alal ibatic ti be yu'un chmuic batel ti Jerusalén, ja' jbaejbe ti Jesuse. Ich'ay yo'ntonic ti yajchanc'opetique ti yu'un ja' jbaeltic no'ox chbat, mu'yuc sc'opilal cha'i mi oy c'usi chc'ot ti pasel te ti Jerusalén. Ti stuquique ixi'ic c'alal laj sts'acli batel. Hech yu'un ti Jesuse laj sq'uej sbaic xchi'uc. Lic yalbe ti c'usi chc'ot ti pasele. ³³Hech laj yalbe:

—A'yo me ava'yic, ta xa xijc'ot ti Jerusalén. Ho'on ti co'ol crixchanoucutique te chiyac'ucun ti sc'ob ti totil paleetique xchi'uc ti sc'ob ti jchi'iltic ti chchanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique. Ja' chixchapambucun jc'opilal yu'un

chismilucun. Chiyac'ucun entrecal uc ti sc'ob yanlum viniquetic.

³⁴Chislabanucun, chiyac'bucun acial, chistubtabucun jsat. Patil chismilucun. Chicham, patil ti yoxibal c'ac'al chicha'cuxi loq'uel ti ch'en —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti oy c'usi laj sc'ambeic ti Jesuse ti Jacoboe xchi'uc ti Juane

(Mt. 20:20-28)

³⁵Hech yu'un ti xnich'nab ti Zebedeoe, ja' ti Jacoboe xchi'uc ti Juane, inopejic tal ti stojol ti Jesuse. Hech laj yalbeic:

—Maestro, ti jc'an ti chavac'buntutic ti c'usi chajc'ambote —xut.

³⁶Ti Jesuse hech laj sjac'be: —¿C'usi chac'an chajpasboxuc? —xut.

³⁷Hech itac'avic: —C'alal cha'och ti pas mantal, ac'un xinaquitutic jun ti abats'ic'ob, jun ti ats'et —xchiic.

³⁸Hech yu'un ti Jesuse hech laj yalbe: —Mu xana'ic ti c'usi chac'ambune. ¿Mi xu' avu'unic chavich'ic vocol hech chaj c'u che'el chquich' vocol ho'oni? ¿Mi xu' avu'unic ti contrainel hech chaj c'u che'el chquich' contrainel ho'oni? —xchi.

³⁹Hech itac'avic: —Xu' cu'untutic —xchiic xtac'avic xcha'va'alic.

Ti Jesuse hech laj yalbe: —Melel ti c'u che'el chquich' vocol ho'oni, ti c'u che'el chquich' contrainel, hech chavich'ic uc.

⁴⁰Ho'on mu xu' chacalbeic ti chanaquic jun ti jbats'ic'ob jun ti jts'et. Chapal yu'un ti Jtote ti

much'utic te chnaquic ti jtojole —xchi.

⁴¹Ti xchi'iltaque ti lajunvo'e mu xtun laj ya'yic. Hech yu'un lic scontrain ti Jacoboe xchi'uc ti Juane. ⁴²Ti Jesuse laj yic' tal ti stojol ti lajchavo'ique. Hech laj yalbe:

—Chana'ic c'u x'elán tspace ti ajvaliletic yu'un yanlum viniquetic. Chac' sbaic ti pascal ti muc'. Ti totiletic yu'unique ja' tsujvanic ti abtel. ⁴³Mu me hechuc chapasic ti ho'oxuque. Ti much'u tsc'an ti totil ch'ot avu'unique, ja' chac' sba ti abatinel avu'unic. ⁴⁴Ti much'u sc'an ti tspace ti muc' avu'unique, ac'o me yac' sba ti abatinel ti atojolic. ⁴⁵Hech me xspace hech chaj c'u che'el ho'oni ti co'ol crixchanoetic. Yu'un ho'oni ma'uc nital yu'un chi'abatinvan. Ja' tal cac' jba ti abatinel. Tal cac' jba ti milel sventa scolel scotol crixchanoetic —x'utatic yu'un ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti ijambat sat ti Bartimeoe

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶Hech yu'un ic'otic ti jteclum Jericó. Patil c'alal illoquic batel ti Jericó ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique its'acliat batel yu'un ep jchi'iltac. Te snacanoj sba ti ti'be jun ma'sat c'ot sta. Bartimeoe sba ti ma'sate. Ja' tsc'an paramote. Ja' tsc'ambe ti much'utic te chjelave. Timeo sba ti stot ti ma'sate. ⁴⁷Ti ma'sate c'alal laj ya'i ti te ch-ech' ti Jesuse, ja' ti liquem tal ti Nazarete, hech laj yavta:

—Jesús, ho'ot ti yelnich'onot ti Davide ti ac'opilal chatale, c'uxubinun —xchi chavta.

⁴⁸Ti yan jchi'iltaque ti te xchi'inojic batel ti Jesuse sc'an spajestic.

—Anchan —xutic.

Más no'ox tsots laj yavta:

—Ho'ot ti yelnich'onot ti Davide, avocoluc me, c'uxubinun —xchi.

⁴⁹Laj sva'an sba ti Jesuse, hech laj yalbe ti crixchanoetic:

—Ic'bun me tal —xut.

Hech yu'un ba yiq'uc tal ti ma'sate. Hech laj yalbeic:

—Mu me xavich' mul. Lican, chayic'ot ti Jesuse —xutic.

⁵⁰Hech yu'un ti ma'sate ti ora ilic. Laj sten comel ti xchije. Ital ti anil ti stojol ti Jesuse. ⁵¹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—¿C'usi chac'an chajpasbot? —xchi.

Itac'av ti ma'sate, hech laj yalbe:

—Maestro, avocoluc jambun jsat —xchi.

⁵²Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Xu' chabat. Icol xa ti asate yu'un laj ach'un ti xu' cu'un —xchi.

Ti ora ijam ti sate hech lic sts'acli batel ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti cajal ti burro i'och batel ti Jerusalén ti Jesuse

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique ic'otic xa ti jteclum Betfagé xchi'uc ti jteclum Betania te oy ti yolon vits Olivatic sba. Ti bic'tal jteclumetique nopol xa xil sbaic xchi'uc ti Jerusalene. Hech yu'un c'alal te xa oy ti bic'tal jteclume, hech lic stac batel cha'vo' ti yajchanc'opetique ti Jesuse.

²Hech laj yalbe batel:

—Toj chabatic ti biq'uit jteclum lum toi. C'alal te cha'ochic batel,

te chucul chc'o ataic ch'iom burro, ti mu'yuc to much'u scajlebinaje. Coltao, ic'bun talel.

³Mi chasjac'boxuc ti yajvale:

“¿C'u stu avu'un ti jburro?” mi xayute, “chtun yu'un ti Cajvaltique, chasutesbot ti ora”, xavut, xut ti cha'vo'ique —xchi ti Jesuse.

⁴Hech ibatic. Hech te chucul nopol ti'na c'ot staic ti ch'iom burro te ti calle. Hech laj sjitumbeic yaq'uul yu'un chiq'uic batel. ⁵Oy much'utic te va'ajtic hech ijac'batic yu'un:

—¿C'u stu avu'un ti chacoltaic batel ti jburro? —xchiic.

⁶Hech lic xcholbe ya'yic ti c'u che'el i'albatic yu'un ti Jesuse.

—Lec oy che'e, iq'uic batel —x'utatic.

⁷Hech laj yiq'uic tal ti ch'iom burro ti bu oy ti Jesuse. Hech yu'un laj slambe xchijic ti spat. Hech yu'un lic scajlebin ti Jesuse.

⁸Ep jchi'iltac laj sq'uiic xchijic ti be uc. Oy yantic laj sp'asic c'obte'. Laj sq'uiic ti be ti c'obte'.

⁹Ti much'utic jbael ixanavique xchi'uc ti much'utic patil chtalique, co'ol tsots ic'opojic:

—iJun no'ox yutsil ti ajvalile ti itacat xa tal ti jtojoltic yu'un ti Cajvaltique Diose! —xchiic—. ¹⁰iJun no'ox yutsil ti chispasucutic ti mantal ja' xq'uexol ti jtatamoltic Davide! iAc'o spasic ti muc' ti Diose scotolic te ti vinajel uc! —xchiic.

¹¹Hech i'och ti Jerusalén ti Jesuse. Te i'och ti yut templo. C'alal laj yo'nton laj sq'uel scotol ti c'usitic te oye, yu'un mal xa c'ac'al, hech yu'un iloc' batel ti Jesuse. Isut batel ti jteclum Betania xchi'uc ti lajchavo' yajchanc'opetique.

Ja' sc'opilal ti laj yac'be castigo ti igote'e ti Jesuse

(Mt. 21:18-19)

¹²Hech yu'un ti yoc'omal iloqu'ic tal ti Betania chbatic ti Jerusalén. Hech yu'un ivi'naj ti Jesuse. ¹³Laj yil jtec' igote' nom to. Oy yanal laj yil. Hech yu'un ba sq'uel mi repenta oy sat. Mu'yuc sat c'o sta, ja' no'ox yanal yu'un mu to yorailuc chac' sat. ¹⁴Hech yu'un ti Jesuse laj yalbe ti igote'e:

—Mi jutuc mu xa xasatin —xut. Te yabinojic ti yajchanc'opetique.

Ja' sc'opilal ti laj sten loq'uel ti yamaq'uul templo ti jchonolajeletique ti Jesuse

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵Hech ic'otic ti Jerusalén. Te i'och ti yamaq'uul templo ti Jesuse. Lic sten loq'uel ti yamaq'uul templo ti much'utic ti te chchonilajique chmanilajique, ja' ti jchonvacaxetique, ti jchoncarneroetique. Laj sbut'q'uimbe smesa ti jeltaq'uinetique. Laj sbut'q'uimbe snacleb ti much'utic chchonic culajteetique. Yu'un ti templo cu'untutic te ti Jerusalem ja' te chismililambuntutic ti smoton ti Diose ti paleetic cu'untutique hech chac c'u che'el yalobjuntutic ono'ox ti Diose, ho'ontutic ti judiountutique. ¹⁶Laj yal mantal ti mu me much'u chjelav xa xchi'uc yicatsic te ti yamaq'uul ti temploe.

¹⁷Lic chanubtasvanuc ti Jesuse, hech laj yalbe:

—¿Mi mu hechuc ts'ibabil comel ti sc'op ti Diose: “Ti Jnae ja' sventa ti

chisc'oponun scotol crixchanoetic ti jaylajuntos li' ti balumile", ti xchi ti Diose? Ho'oxuque laj xa ac'atajesic ti xch'en j'leleq'uetic —xchi ti Jesuse.

¹⁸Te oyic ti jchi'iltac ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique xchi'uc ti totil paleetique. Hech yu'un i'ilinic. Hech yu'un lic snopic c'u che'el tsmilic ti Jesuse. Ixi'ic yu'un ti Jesuse yu'un scotol ti jchi'iltaque lec laj ya'yic ti c'u che'el laj yac' ti a'yel ti Jesuse. ¹⁹Ti c'alal imal ti c'ac'ale, iloc' batel ti Jerusalén ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique, isutic batel ti Betania.

Ja' sc'opilal ti mi oy xch'unojel co'ntontic tsts'al cu'untic scotol

(Mt. 21:20-22)

²⁰Sob ic'luman ti yoc'omal c'alal isutic tal laj yilic ti igote'e, taquijem xa xchi'uc yibil. ²¹It'ab ti yo'nton ti Pedroe, hech yu'un hech laj yalbe ti Jesuse:

—Maestro, q'uelo avil, taquijem xa ti igote'e ti laj avac'be castigoe —xut.

²²Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Ch'unic ti scotol xu' yu'un ti Diose. ²³Yu'un melec ti c'usi chacalbeique, mi oy xch'unojel avo'ntonic, mi mu xchibaj avo'ntonic, mi chach'unic ti chc'ot ti pasel ti c'usi chavalique, hech chc'ot ti pasel avu'unic scotol ti c'usi vocol ti pasel ti mu xu' avu'unique. Hech chaj c'u che'el mi chavale: “Ac'o sq'uej sba batel ti vits li'to, ac'o ochuc ti nab”, mi xachiique, hech chaspasbot ti Diose hech chac c'u che'el laj ac'ambee.

²⁴Hech yu'un chacalbeic, scotol ti c'usi chac'ambeic ti Diose ch'unic ti cha'ac'batic, hech chc'ot ti pasel.

²⁵C'alal chac'oponic ti Diose, mi chana' ti oy much'u staoj smul ti atojol, pasbo perdón yu'un hech chaspasbot perdón uc ti amul ti ataoj ti stojole ti Jtotique ti te oy ti vinajele. ²⁶Yu'un mi mu xapasbeic perdón yan, hech mu xaspasboxuc perdón uc ti amule ti Jtotique ti te oy ti vinajele —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti ijac'bat ti Jesuse much'u i'ac'bat yabtel

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷Ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique isutic batel ti Jerusalén. Ti c'alal yac'oj sba chanav batel ti yamaq'u'il templo ti Jesuse, italic ti stojol ti Jesuse ti totil paleetique xchi'uc ti jchi'iltac ti ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique, xchi'uc ti moletique. ²⁸Hech laj sjac'beic:

—¿Much'u smantal avich'oj ti hech laj aten loq'uel ti jchonolajeletique li' ti yamaq'u'il ti temploe? ¿Much'u laj yac'bot avabtel yu'un hech chapas? —xutic.

²⁹Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Oy c'usi chajac'be uc. Albu chca'i ti c'usi chajac'bee hech chacalbe uc ti much'u laj yac'bun ti cabtele. ³⁰Hech chajac'be: Ti Juane ¿much'u i'ac'bat yabtel yu'un ti laj yac' ich'ho'e? ¿Mi yu'un Dios i'ac'bat yabtel o mi yu'un crixchanoetic i'ac'bat yabtel? —xut.

³¹Hech lic yalbe sbaic: —“Yu'un Dios”, mi chijchie, “¿c'u yu'un muc xach'unic che'e?” ta me xijyutucutic. ³²“Yu'un

crixchanoetic”, mi chijchie, ja' chixji' yu'un ti crixchanoetique yu'un scotolic xch'unojic ti ja' j'alc'op yu'un Dios ti Juane —xut sbaic.

³³Hech yu'un hech laj yalbeic ti Jesuse:

—Mu jna'tutic —xchiic.

Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Hechun uc, mu xacalbe much'u laj yac'bun ti cabtele —xut.

Ja' ti lo'il yu'un ti jchabiejbalumile ti chopol yo'ntonique

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

12 Ti Jesuse lic yalbe lo'il ti jchi'iltaque. Oy sjam ti lo'il ti laj yalbee. Hech laj yalbe:

—Oy jun vinic laj sts'un ep uvate'. Laj spas macte'ton ti sjoylejaj. Laj sjomic ton yo' bu tsloq'uesbe ya'lel sat ti uvate'e. Laj spas jun na, toyol ti solel ti nae. Ja' sventa tsq'uel scotol ti uvate'e.

'Laj sa' yaj'abtel yu'un chchabibat ti slume. Patil nom ibat ti yajval ti balumile. ²C'alal ista xa yorail itoc'onaj ti sat ti uvate'e, laj stac talel jun smozo yu'un che'ot sc'opon ti jchabiejbalumile. C'ot sc'ambeic tal ti sate. ³Ti jchabiejbalumile itsacvanic, laj stsaquic ti mozoe, laj smajic. Laj staquic sutel. Xch'ixch'un sutel ti mozoe. ⁴Ti yajval ti balumile laj xcha'tac talel yan smozo. Ti jchabiejbalumile laj yac'beic ton, laj syajesbeic sjol, laj yilbajinic. Patil laj staquic sutel. ⁵Ti yajval ti balumile laj xcha'tac talel yan smozo. Laj smilic. Oy ep yantic itacatic talel uc. Oy ja' no'ox laj smajic, oy laj smilic o.

⁶Ti yajval ti balumile oy jun no'ox snich'on. Ep c'ux ti yo'nton

ti snich'one. Ja' slajebal xa laj stac talel ti stojolic. Hech laj yal: “Ja' chispasbucun ti muc' ti jnich'one”, xchi. ⁷Ti jchabiejbalumile c'alal laj yilic ti ja' snich'on ti yajval ti balumile, hech laj yalbe sbaic: “Ja' yajval balumil chcom avi to. Jmiltic. Ho'ucutic chquich'betic comel ti slume”, xut sbaic. ⁸Hech yu'un laj stsaquic, laj smilic, laj stenic loq'uel ti bu ts'umbil ti uvate'e.

⁹Ti yajval ti balumile ¿c'usi chc'ot pasbatuc xana' ti jchabiejbalumil yu'une? Ja' xtal milatuc. Yan tsa' yu'un chac'be xchabi ti uvate' yu'une.

¹⁰¿Mi mu hechuc aq'ueloj uc ti sun ti Diose:

Hech chaj c'u che'el ti yajval nae ti laj yotes ti chiquina ti tone ti mu xtun laj yilic ti yaj'abtele, ja' no'ox hech laj xa yich' tsots yabtel yu'un ti Diose ti much'u t'ujbil yu'une ti ja' mu sc'anique.

¹¹Ja' yabtel ti Cajvaltic Diose.

Jun no'ox yutsil che'ot ti tjojtolic, ti xchie? —xchi ti Jesuse.

¹²Sc'an stsaquic ti Jesuse yu'un laj sna'ic ti ja' sc'opilal stuquic ti lo'il ti icholbatic ti totiletique. Ixi'ic yu'un ti crixchanoetique hech yu'un muc stsaquic. Hech ibatic.

Ja' sc'opilal ¿mi stac' chcac'betutic patan ti Césare? xchi sjaqu'ic

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³Itacatic talel cha'vo' oxvo' ti fariseoetique xchi'uc ti svinictac ti Herodese yu'un ac'o sjaqu'ilambeic ti Jesuse yu'un ac'o loc'uc ti ye ti bu xu' tstabeic smul tscuyic. ¹⁴Hech italic, tal sjac'beic:

—Maestro, ti jna'tutic ti melez scotol ti c'usi chavale. Co'ol chac'opon scotol, manchuc mi tsots yabtel yich'oj, manchuc mi mu'yuc yabtel. Co'ol chavil scotol crixchanoetic. Chavac' ti chanel ti sbe ti Diose ti mero melez. Hech yu'un chajac'betutic: ¿Mi stac' chcac'betutic patan ti Césare, mi mu stac'? —xutic.

¹⁵Ti Jesuse laj sna' ti chlo'lavanique. Hech yu'un laj yalbe:

—¿C'u yu'un chapasbun proval co'nton? Ac'bun jq'uel junuc ataq'uin ti ja' yu'un ti jtoj ti jpatantique —xchi.

¹⁶Hech yu'un ba yich' tal jun denariotaq'uin. Ti Jesuse hech laj sjac'be:

—¿Much'u sloc'tombail ti o'loli? ¿Much'u sbi te oy ti sti'ile? —xut.

Hech itac'avic:

—Ja' ti Césare —xchiic.

¹⁷Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Oy c'usi stac' chach'umbeic ti Césare yu'un ja' totil ajvalil. Ja' no'ox hech uc ti Diose, tsc'an chach'unic ti c'u che'el tsc'an —xut.

Ich'ay yo'ntonic yu'un ti hech i'albatique.

Ja' sc'opilal ti melez ti chijcha'cuxie

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸Patil ital ti saduceoetique, ja' ti chalic ti mu'yuc much'u chcha'cuxie. Tal sjac'beic ti Jesuse:

¹⁹—Maestro, hech laj sts'liba comel ti Moises. “Mi oy much'u mu'yuc yol snich'on ti c'alal chcham, ti its'inale ti mu to oyuc yajnile ac'o yic'be yajnil ti sbanquile yu'un hech c'alal ch-

an sba yol snich'on xu' chac'be xq'uexolin ti sbanquile yu'un hech mu xtup' sbi ti sbanquile”, ti xchi ti Moises. ²⁰Oy laj jchi'intutic hucvo' viniquetic. Yermano sbaic ti hucvo'lique. Ti banquilale laj yic' yajnil, patil icham. Mu'yuc yol snich'on icom. ²¹Hech yu'un ti yutse laj yic'be yajnil ti ánima sbanquile. Patil icham. Mu'yuc yol snich'on icom. Hech laj spasic scotolic o. Xmelmun laj yiq'ueic sucva'alic. ²²Mu'yuc yol snich'on ichamic scotolic. Patil icham uc ti antse. ²³Ti c'alal tsta yorail ti chcha'cuxiique, ¿much'u junuc yajnil che'ot ti antse? Melez ti xmelmun laj yiq'ueic scotolic —xchiic.

²⁴Hech itac'av ti Jesuse:

—Ch'ayemoxuc yu'un mu xana'ic c'usi chal ti sun ti Diose. Mu xana'ic c'u x'elan sp'ijil ti Diose. ²⁵C'alal chcha'cuxiic scotolic, mu'yuc xa yajnil viniquetic, mu'yuc xa smalal antsetic. Hech che'otic hech chaj c'u che'el ti ch'ul abatetic yu'un ti Diose ti te oyic ti vinajele. ²⁶Yu'un ti mu xach'unic ti chcha'cuxiic ti ánimaetique, ¿mi yu'un mu aq'uelojbeic sc'opilal te ti sun ti Moises ja' ti c'alal ic'oponat yu'un ti Diose te ti bu jtec ch'ix? Manchuc mi ep xa habil chamenic ti Abrahame xchi'uc ti Isaaque xchi'uc ti Jacobe, hech ch-albatic to sc'opilal: “Ho'on Diosun yu'un ti Abrahame xchi'uc ti Isaaque xchi'uc ti Jacobe”, ti xchi ti Diose. Yu'un cuxajtic. ²⁷Yu'un ja'uc j'ech'el ichamic oe, mu'yuc xa dios yu'unic. Hech yu'un ti Diose ja' yu'unic ti much'utic cuxajtique. Hech yu'un ep nach'ayic —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti sba mantale*(Mt. 22:34-40)*

²⁸Inopej tadel jun jchi'il ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbae. Ja' laj ya'i ti yac'oj sba stsac sbaic ti c'op xchi'uc ti saduceoetique ti Jesuse. Laj sna' ti lec itac'av ti Jesuse, hech yu'un laj sjac'be ti Jesuse:

—Ti scotol ti smantal ti Diose ti laj yal ti Moises, ¿c'usi mantalil ti más tsots sc'opilale? —xchi.

²⁹Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Ti scotol ti smantal ti Diose, ja' tsots sc'opilal avi to: “A'yo me aval'ic, ho'ucutic ti yelnich'onucutic ti Israele. Jun no'ox ti Cajvaltic cu'untique, ja' ti Cajvaltic Diose. ³⁰C'ux me xava'yic ti Cajvaltic Diose xchi'uc scotol avo'nton xchi'uc scotol ap'ijil xchi'uc scotol avip”, ti xchie. Ja' mero sba mantal obi. ³¹Ti xchibal mantal co'ol tsots sc'opilal xchi'uc. “C'ux me xava'i avecino hech chaj c'u che'el c'ux xava'i aba”, ti xchie. Ja' tsots sc'opilal ti xchibal li'to — xchi ti Jesuse.

³²Hech yu'un i'albat yu'un ti jchanubtasvaneje:

—Melel ti hech laj avale, Maestro. Jun no'ox Dios oy, mu'yuc yan.

³³Melel ti ja' tsots sc'opilal ti c'ux chca'itic ti Diose xchi'uc scotol co'ntontic xchi'uc scotol jp'ijilic xchi'uc scotol quiptic, ti c'ux chca'itic uc ti jvecinotique hech chaj c'u che'el c'ux chca'i jbatique. Ja' mu tsotsuc sc'opilal scotol ti smoton ti Diose ti jchic'tique xchi'uc ti jmlitique —xchi.

³⁴Ti Jesuse laj ya'i ti lec itac'av ti vinique, hech yu'un laj yalbe:

—Jutuc xa sc'an yu'un chavac' aba ti ventainel yu'un ti Diose —xut.

Scotolic ixil'ic, hech mu'yuc xa much'u lic sjac'beic.

Ja' sc'opilal ti much'u stot ti Cristoe*(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)*

³⁵C'alal ichanubtasvan te ti yut templo te ti Jerusalén ti Jesuse, hech laj sjac'be ti jchi'iltaque:

—¿C'u yu'un ti hech chalic ti jchi'iltic ti chchanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique ti ja' no'ox chch'unic ti yelnich'on David ti Cristoe, ja' ti ac'bil yabtel yu'un ti Diose? ³⁶Yu'un ti Davide hech laj yal ti sventa ti Ch'ul Espiritue:

Ti Cajvale hech i'albat yu'un ti Diose:

“Chlic naclan li' ti jbats'ic'ob ja'to mi laj jtsalbot scotol avajcontra”,

x'utat ti Cajvale, xchi ti Davide.

³⁷Hech yu'un ma'uc no'ox yelnich'on yu'un “Cajval”, xchi ti stojol —xchi ti Jesuse.

Ep ti crixchanoetique ti te stsojoj sbaique nichim no'ox yo'ntonic laj ya'ibeic sc'op ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti jamal laj yalbe ti smulique ti much'utic chchanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Ja' hech ti smantal ti Jesuse ti laj yac'be xchanique:

—P'ijanic me, mu me xalajic ti lo'lael yu'un ti jchi'iltic ti chchanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique. Lec cha'yic ti c'alal chanavic batel tslapic

natic sc'u'ic. Lec cha'yic ti ep chc'oponatic yu'un crixchanoetic te ti plaza. ³⁹Lec cha'yic chnaquiic ti sba naclebaletic ti yut templo cu'untique. Lec cha'yic chnaquiic ti sba naclebal c'alal oy q'uin.

⁴⁰Tspojbeic ti c'utic oy yu'un ti me'on antsetique. Hech yu'un hovil ti hal tsc'oponic ti Diose. Ja' no'ox tstoyilan smulic yu'un ti hech tspasique —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti me'on ants ti laj yac'be smoton ti Diose

(Lc. 21:1-4)

⁴¹Te inaqui ti Jesuse ti yut templo yo' bu oy scajonal ti taq'uine ja' ti yav ti smoton ti Diose. Ti Jesuse laj yil ti yac'oj sbaic tstiq'uic ochel ti staq'uinique ti bu yav ti smoton ti Diose. Oy jc'u'lejetic ep taq'uin laj yaq'uic. ⁴²Te ital jun me'on ants ti uts sba ti jyalel laj yil ti Jesuse. Ti antse laj stic' ochel chib cinco. ⁴³Ti Jesuse hech lic yalbe ti yajchanc'opetique:

—Melel ti c'usi chacalbeique, ti me'on ants li'to, ja' más ep laj yac' chil ti Diose. Ja' jutuc no'ox laj yac' scotol ti yantique chil ti Diose.

⁴⁴Yu'un ti jc'u'lejetique scotolic sobrail xa staq'uinic laj yac'beic ti Diose. Ja'uc ti me'on ants li'to ja' scotol laj yac' ti c'u yepal oy yu'un yu'un tsmac'lin sbae —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj yal ti chjinat ti templo te ti Jerusalene

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

13 C'alal iloqu'ic ti templo te ti Jerusalén ti Jesuse xchi'uc ti yajchanc'opetique, te oyic ti

yamaqu'il templo, hech lic yal jun ti yajchanc'ope:

—Maestro, t'ujum no'ox ti muc'tic naetic yu'un ti templo li'to. T'ujum no'ox ti tonetic yu'un ti temploe —xchi.

²Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe:

—Ti muc'tic naetic li'to ti t'ujum no'ox chavilic ti ora to, hovil. Melel ti c'usi chacalbeique, mi jp'ejuc ton mu'yuc bu chcom ti sba yan ton yu'un scotol chtal sjin ti yan c'ac'al yan crixchanoetic —xut.

Ja' sc'opilal ti slajebal c'ac'ale

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Ti Jesuse xchi'uc ti

yajchanc'opetique ba nacluc ti bu vits Olivatic sbi te ti bu nopol xil sbaic xchi'uc ti templo te ti Jerusalene. Hech yu'un ti Pedroe xchi'uc ti Jacoboe xchi'uc ti Juane xchi'uc ti Andrese, c'alal stuquic xchi'uc ti Jesuse, hech lic sjac'beic ti Jesuse:

⁴—Albun ca'itutic c'usi ora hech chjinat ti temploe. ¿C'usi señail ti jq'ueltutic c'alal chlaj scotol? —xchiic.

⁵Ti Jesuse hech lic yalbe:

—P'ijanic me, mu me xalajic ti lo'lael. ⁶Melel ti ep chtalic chalic “ho'on jcoltavanejun”, xchiic. Ep ti much'utic chlaj ti lo'lael yu'un ti hech chalique.

⁷Ti yan c'ac'al chava'ibeic sc'opilal ti oy ep muc'ta pleito li' ti balumile. Chava'ibeic sc'opilal uc ti chlic yan muc'ta pleito. Mu me xaxi'ic. Persa scotol hech chc'ot ti pasel. Mu to ja'uc slajebal c'ac'al.

⁸Ti crixchanoetic ti jun balumile ja' tscontrain ti yan crixchanoetic

ti yan balumile. Ti ajvaliletique tscontrain sbaic. Buc no'ox chnic ti balumile. Chtal vi'nal. Avi c'usi laj cale, ja' sliqueb to no'ox ti vocole.

⁹Ti ho'oxuque p'ijanic me, yu'un oy jchi'iltic chlic yac'oxuc entrecal ti sc'ob ti much'utic oy yabtelic te ti templo. Oy ti j'abteletique ti chayac'boxuc acial te ti yut templo yu'unique. Oy chayic'oxuc batel ti stojol gobernadoretic xchi'uc ti stojol yan ajvaliletic ho'on ti jventa. Hech chacholbucun jc'op ti stojolic. ¹⁰Yu'un ti c'alal mu to sta slajebal c'ac'al, ja' chich' cholel ti lequil ach' c'ope ti jaylajuntos ti crixchanoetic li' ti balumile. ¹¹C'alal cha'ic'atic talem yu'un cha'ac'at entrecal ti sc'obic, mu me xanopilan ti avo'ntonic c'usi chc'o avalic. Ja' cha'albatic ti avo'ntonic ti c'u che'el chatac'avique. Mu ho'ucot ti chac'opoje, ja' chaxch'amumbot ave ti Ch'ul Espiritue. ¹²Oy chac' ti milel yits'in. Oy chac' ti milel snich'on. Oy tscontrain stot sme', chac' ti milel uc. ¹³Chayilintaoxuc scotol crixchanoetic ho'on ti jventa. Ti much'u scotol chcuch yu'un c'alal tsta ti slajebal c'ac'al, ja' chcol —xchi ti Jesuse.

¹⁴A'ibeic me sjam ti c'usi chajts'ibaboxuc li'to. Hech laj yal uc ti Jesuse:

—C'alal chaq'uelic ti ixtambil ti jyalel ti temploe hech chaj c'u che'el laj yal ti Daniele, ja' ti j'alc'op yu'un ti Diose ti vo'one, anil me batanic ti vits ho'oxuc ti li'oyoxuc li' ti Judeae. ¹⁵Ti much'utic muemic ti yamaq'uul sjol sna, c'alal chyal tal, mu xa me c'usi chba stam loq'uel ti c'usi oy

yu'un te ti yut sna. ¹⁶Ti much'utic te oyic ti xchobique, mu xa me sut batel yu'un tstam loq'uel ti xhije. ¹⁷Uts sbaic ti much'utic slicojic yole xchi'uc ti much'utic oy yol chchu'unic toe. ¹⁸C'ambeic vocol ti Diose ti ma'uc ti yorail sic ti c'alal chajatavique. ¹⁹Melel ti ep ti vocol chtale. Mu'yuc bu hech yan vocol c'alal ilic ti balumile asta ti ora to. Mu'yuc bu hech yan vocol chtal yan vuelta. ²⁰Ti manchuc tscomejes ti yorail vocole ti Diose, mu'yuc much'u chcol ti hechuque. Ti sventa scotol ti much'utic t'ujbilic yu'une, hech yu'un ti Diose tscomejes ti yorail vocole.

²¹'Hech yu'un mi oy much'u chyalbot: “Q'uelo avil, ja' Cristo li'to”, mi xayutote, “Ja' Cristo lume”, mi xayutote, mu me xach'unic.

²²Melel ti chtalic noppilal cristoetic xchi'uc noppilal j'alc'opetic yu'un Dios scuyojsbaic. Chaq'uaic ti q'uelel señailetic xchi'uc jchop o abteletic hech tso'l'laic scotol ti crixchanoetique. Taca hu'uc yu'unique tsc'an tso'l'laic uc ti much'utic t'ujbilic yu'un ti Diose. ²³P'ijanic me, laj xa me calboxuc scotol. Mu to chc'ot ti pasel.

Ja' sc'opilal ti c'u x'elan chcha'sut tal ti Jesuse, chtal spas mantal

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴C'alal mi i'ech' xa ti yorail vocole, ch-ic'ub ti c'ac'ale. Mu xac' squeval uc ti ue. ²⁵Chp'aj yal tal ti c'analetique. Chnic scotol ti c'utic te oy ti vinajele. ²⁶Ti crixchanoetique chisq'uelun ti chiyal tal ti vinajel xchi'uc toc, ho'on ti co'ol crixchanoucutique.

Chvinaj ti jelaven jp'ijile. T'ujum ti jqueval chilique. ²⁷Ti jtac yal tal ti ch'ul abatetic cu'une. Chtal stsobic ti much'utic t'ujbilic cu'une ti buc no'ox oyic ti sjoylejbal balumile.

²⁸Nopic me c'u x'elan ti chjel ti igote'e li' ti jlumaltiqui. C'alal ch-ach'ub ti sc'obe, chloc' yanal. Ti c'alal chaq'uel ti yanale, chana'ic ti po'ot xa tsta yorail ho' li'i.

²⁹Hech ono'ox uc c'alal chaq'uelic ti chc'ot ti pasel scotol ti vocol ti laj calboxuque, chana'ic ti po'ot xa tsta yorail chital, ho'on ti co'ol crixchanoucutique. ³⁰Melel ti c'usi chacalbeique, oy mu to chachamic ja'to mi ic'ot xa ti pasel scotol ti vocol ti laj xa calboxuque. ³¹Chlaj ti vinajele xchi'uc ti balumile. Ti jco'ope ja' mu xljaj stuc.

³²Mi junuc mu'yuc much'u sna' c'usi ora, c'usi c'ac'alil ti chc'ot ti pasele. Mu sna'ic uc ti ch'ul abatetique ti te oyic ti vinajele. Mu jna' uc ho'on ti Nich'onilune. Stuc no'ox sna'oj ti Jtote.

³³P'ijanic me, q'ueleluc me asatic, c'oponic Dios yu'un mu xana'ic c'usi ora chc'ot ti pasel. ³⁴Ja' hech chaj c'u che'el ti jun vinique ti c'alal nom ibat, laj spas comel ti mantal ti smozotaque ti ac'o chabibatuc ti snae. Laj yac'be comel yabtel jujun. Laj yalbe comel ti jchabiejti'nae ti viq'uuluc me asate, mu me xavay, xut comel. ³⁵Hech yu'un q'ueleluc me asatic yu'un mu xana'ic c'usi ora chital ho'on ti Avajvalune, mi sapet osil chital, mi ti o'lol ac'ubal, mi c'alal ch-oc' quelem, mi ti sob ic'luman. ³⁶Q'ueleluc me asatic naca me vayalucocuc c'alal chitale. ³⁷Ti ho'oxuque laj xa calboxuc.

Hech chcalbe scotol crixchanoetic. Q'ueleluc me asatic —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti lic xchapambeic sc'opilal yu'un tsmilic ti Jesuse

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Ho'ontutic ti yelnich'onuntutic ti Israele oy q'uin ti jpastutic yu'un ti jna'tutic ti c'u che'el laj scolta loq'uel ti Egipto ti antiguo jtatamoltutique ti Diose. Ja' Pascua sbi ti q'uine. Oy yan sbi uc. Ja' q'uin yu'un ti caxlan vaje ti mu pumesbiluc xch'ute. Chib xa no'ox c'ac'al tsc'an ti q'uin Pascuae, ja' hech yorail lic xchapambeic sc'opilal ti Jesuse ti totil paleetique xchi'uc ti jchi'iltac ti ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique. Laj xchapic ti c'u che'el tstaquic ti mucul, ti c'u che'el tsmilique.

²—Ja' lec mi mu jpastic ti mero q'uin c'alal stsojoj sbaic ti crixchanoetique. Ja'to mi i'ech' ti q'uine naca me licuc c'op yu'unic. Ja' ti jsa'tic ti c'alal mu xchi'ucuc ti crixchanoetique —xut sbaic.

Ja' sc'opilal ti imalbat perfume ti sjol ti Jesuse te ti Betania

(Mt. 26.6-13; Jn. 12:1-8)

³Te oy ti Betania ti Jesuse. Te i'och ti sna ti Simone, ja' ti Simon ti yich'oj c'a'el chamel ono'oxe ti icoltaat yu'un ti Jesuse. C'alal te nacal ti mesa ti Jesuse yu'un chve', ital jun ants yich'oj tal sjarro pasbil ti alabastroton. Nojem ti perfume ti sjarroe. Nardo sbi ti perfumee. Toyol stojol ti perfumee. Laj svoc' ti sjarroe, laj smalbe ti sjol ti Jesuse. ⁴Oy

cha'vo' oxvo' i'ilinic yu'un ti hech laj spas ti antse. Hech laj yalic:

—¿C'u yu'un chac' ch'ayuc avi to? ⁵Ti lajuc xchone, más ti oxib ciento iloc' stojol ti hechuque. Ja' lec ti lajuc yac'be ti taq'uine ti me'onetique —xchiic.

Hech laj stabeic ti ael ti antse.

⁶Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Mu me xavut avi ants li'to. ¿C'u yu'un chavac'be yich' mul? Lec ti c'usi laj xa spاسبune. ⁷Scotol c'ac'al ach'i'nojic ti me'onetique. C'usuc no'ox ora xu' chac'uxubinic. Ti ho'one mu scotoluc c'ac'al li' jchi'inojoxuqui.

⁸Ti ants li'to laj xa yac' ti c'usi oy yu'une. Ti laj scajmalbun ti jbec'tal avi perfume li'to, ja' yu'un ti chichame.

⁹Melel ti c'usi chacalbeique, ti scotol balumil buc no'ox chich' cholel ti lequil ach' c'ope, chcholbat sc'opilal uc ti hech laj xa spاسبun ti antse. Hech ch-a'ibat sc'opilal o —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti Judase ti laj spas trato ti chac' entrecal ti Jesuse

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰Lajchavo' ti yajchanc'op ti Jesuse. Oy jun ja' Judas Iscariote sbi. Ja' ba sc'opon ti totil paleetique yu'un tspas trato yu'un snopoj xa ti chac' entrecal ti Jesuse. ¹¹Ti c'alal laj ya'yic ti totil paleetique, nichim no'ox yo'ntonic. Laj yalbeic ti lec ctojat mi ic'ot ti pasele. Ti Judase ti ora lic snop ti yo'nton c'u che'el chac' entrecal ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti primero vuelta ti ive'ic ti smesa ti Cajvaltique

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23;

Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹²Ti sba c'ac'alil ti q'uine c'alal ti jve'tutic caxlan vaj ti

mu pumesbiluc xch'ute, c'alal ti jmiltutic ti ch'iom carnero ti jti'tutic ti q'uin Pascuae, ti yajchanc'opetique hech laj sjac'beic ti Jesuse:

—¿Bu chac'an chajmeltsambe ti ch'iom carnero ti ti jti'tique sventa q'uin Pascua? —xutic.

¹³Ti Jesuse laj stac batel cha'vo' ti yajchanc'opetique. Hech laj yalbe:

—Batanic ti Jerusalén. Te chataic ti be jun vinic, scuchoj ho' ti sq'uib. Ja' xats'acliic batel. ¹⁴Ti bu na ti ch-och batele, hech chavalbe ti yajval nae: “Hech chal ti Maestro: ¿Bu oy ti cuarto y' bu sc'opilal ti jti' ti ch'iom carnero sventa q'uin Pascua xchi'uc ti cajchanc'opetique? xchi ital sc'op”, xavutic. ¹⁵Ta me xayac'bot avilic muc'ta cuarto te ti xcha'cajal sna, chapambil xa. Te chachapambucutic ti ve'elile —xut batel.

¹⁶Hech ibat ti cha'vo' yajchanc'opetique. I'ochic ti yut Jerusalén. Hech laj staic ti vini que hech chac' c'u che'el i'albatic batele. Te laj smeltsanic ti ch'iom carnero sventa ti q'uin Pascuae.

¹⁷Ti c'alal ital ti mesa ti Jesuse xchi'uc ti lajchavo' yajchanc'opetique, ja'to no'ox i'ic'ub osil. ¹⁸C'alal te nacajtic ti mesa ive'ic, ti Jesuse hech laj yalbe:

—Melel ti c'usi chacalbeique, oy jun ti li' jchi'inojtique, ja' ti co'ol chijve'ucutic xchi'uque, ja' chiyac'un entrecal —xchi.

¹⁹Scotolic laj yich'ic mul. Hech yu'un lic yalbeic ti Jesuse:

—Mu ho'ucun, Cajval —xchiic liquel scotolic.

²⁰—Ja' ti co'ol chijve'ucutic xchi'uque, ja' ti co'ol lajchavo'oxuc

xchi'uque —xchi ti Jesuse—.

²¹Ho'on ti co'ol crixchanoucitique chicham hech chaj c'u che'el ts'ibabil comel jc'opilal. Uts sba ti much'u chiyac'un entrecale, ho'on ti co'ol crixchanoucitique. Ja' lec ti ma anuque ti vinique —xchi ti Jesuse.

²²C'alal ive'ic, ti Jesuse laj stam jun caxlan vaj, laj yalbe vocol ti Diose, laj xet' ti caxlan vaje, laj yac'be ti yajchanc'opetique. Hech laj yalbe:

—Ilo, ve'anic, ja' jbec'tal li'to —xchi.

²³Patil laj stsac jun vasyo. Te tiq'uil ya'lel sat uvate'. Laj yalbe vocol ti Diose, laj yac'be. Scotolic laj yuch'ic. ²⁴Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Ja' jch'ich'el li'to. Chcac' jba ti milel chloc' ti jch'ich'ele. Ti jch'ich'ele ja' seña'il ti mu xch'ay ti ach' c'op ti yaloy ti Jtote ti c'u che'el chcolic scotol ti much'utic t'ujbilibic yu'une. Yu'un jtuc chcac' jba ti milel hech chch'ay smul scotol crixchanoetic. ²⁵Melel ti c'usi chacalbeique, ja'to mi laj sta yorail laj jtsob jbatoc jcotoltic yo' bu tspas mantal ti Jtotic Diose, ja'to chcuch'be xq'uexol ti ya'lel sat uvate'e avi to ho'oni —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti hech laj yalbe ti Pedroe: Chamucun ti avo'nton, xut

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶C'alal laj yo'ntonic iq'uejinic yu'un ti Diose, iloq'uic batel xchi'uc ti Jesuse. Ibatoc ti vits Olivatic. ²⁷Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Ti ora to ti ac'ubaltic acotolic chchibaj avo'ntonic ti jtojol. Yu'un hech ts'ibabil comel ti sc'op ti Diose: “Chcac' ti milel ti jpaxtole, hech chpuc batel ti scarneroe”, ti xchi ti Diose. ²⁸Pero c'alal chicha'cusesat loq'uel ti ch'en, ho'on chibaj batel avu'unic te ti Galilea —xchi ti Jesuse.

²⁹Ti Pedroe hech laj yalbe:

—Manchuc mi chchibaj yo'nton ti atojol ti yantique, mu xchibaj co'nton ho'oni —xchi.

³⁰Ti Jesuse hech laj yalbe:

—Melel ti c'usi chacalbee, ja' avi ac'ubal to c'alal mu to ch-oc' chib vuelta quelem, laj xa amucun ti avo'nton oxib vuelta —xchi.

³¹Más tsots laj yal ti Pedroe:

—Manchuc mi co'ol chismilucutic, muc chajmuc ti co'nton —xchi.

Hech laj yalib uc scotolic.

Ja' sc'opilal ti ba sc'opon Dios te ti Getsemaní ti Jesuse

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³²Ic'otic xchi'uc ti Jesuse te ti bu balumil, Getsemaní sbi. Ti Jesuse hech laj yalbe ti yajchanc'opetique: —Comanic li'to, chba jc'opon Dios li' no'oxi —xut.

³³Laj yic' batel ti Pedroe xchi'uc ti Jacoboe xchi'uc ti Juane. Lic yich' mul ti Jesuse. Lic yich' vocol.

³⁴Hech laj yalbe:

—Ep chquich' mul. Ta xa xicham chca'i —xchi—. Comanic li'to. Viq'uuluc me asatic, mu me xavayic —xut.

³⁵Ja' ijelav batel jutuc stuc ti Jesuse. Laj spatán sba ti lum, laj sc'opon Dios ti taca stac'uque, ac'o q'uejbatuc batel ti vocol ti chich'e.

³⁶Hech laj yalbe ti Diose:

—Tote, scotol xu' avu'un chapas. Q'uejbun batel avi vocol li'to. Mu me jpas c'usi sc'an co'nton. Ja' ac'o jpas ti c'usi sc'an ti avo'nton atuque —xchi ti Jesuse.

³⁷Isut talem yo' bu oyic ti oxvo'ique. Vayajtic c'o staic. Ti Jesuse hech laj yalbe ti Pedroe: —¿Mi vayalot? Simón. ¿Mi mu xu' chavic' asat junuc ora? ³⁸Mu me xavayic, c'oponic Dios, hech mu xasujat ti mulil. Ti avo'ntone oy yip. Ti abec'tale mu'yuc yip —x'utatic yu'un ti Jesuse.

³⁹Icha'bat nixtoc ti Jesuse. Ba sc'opon Dios nixtoc. Co'ol laj sc'opon ti Diose. ⁴⁰Icha'sut talem ti Jesuse. Vayajtic c'o sta ti oxvo'ique yu'un chchamic ti vayel. Muc sna'ic c'usi chtac'avic. ⁴¹Ba xcha'c'opon Dios ti Jesuse. Icha'tal nixtoc yo' bu oyic ti oxvo'ique. Ja' yoxibal xa vuelta. Hech laj yalbe:

—¿Mi ta to xavayic? ¿Mi ta to xacux avo'ntonic? Laj xa sta yorail ti chi'ac'at entrecal ti sc'ob jmulaviletic ho'on ti co'ol crixchanoucutive. ⁴²Licanic, batic. Q'uelo avil, chtal xa ti much'u chiyac'un entrecal —xchi ti Jesuse.

Ja' sc'opilal ti itsacat ti Jesuse

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³Ti ora c'alal yac'oj sba chc'opoj ti Jesuse, ital ti Judase. Ti Judase ja' lajchavo'ic xchi'uc ti yajchanc'opetic ti Jesuse. Xchi'inoj talem ep crixchanoetic yich'ojic talem yespadaic xchi'uc ste'ic. Ja' tacbil talem yu'un ti totil paleetique xchi'uc ti jchi'iltac ti ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyo'j sbaique xchi'uc ti moletic

cu'untutique. ⁴⁴Ti Judase, ja' ti chac' entrecal ti Jesuse, yalojbe xa ti xchi'iltaque:

—Ja' ti much'u ti jbutse, ja' me obi. La' tsaquic me ti ora ju'un. Mu me xcol batel avu'un —xut.

⁴⁵Ti ora ital ti Judase, ihul ti stojol ti Jesuse. Hech laj yalbe ti Jesuse:

—Nital xa, Maestro —xchi hulel.

Laj sbuts' ju'un. ⁴⁶Hech laj stsaquic ti Jesuse, laj yiq'uic batel.

⁴⁷Te xchi'inoj ti yajchanc'opetic ti Jesuse, oy jun laj sloq'ues yespada, laj syajesbe yabat ti totil palee. Laj sbobje loq'uel jun xchiquin. ⁴⁸Ti Jesuse hech laj sjac'be ti crixchanoetic ti italice:

—¿C'u yu'un hech tal atsacucun hech chaj c'u che'el j'elec'? Avich'ojic talem avespadaic, ate'ic. ⁴⁹Scotol c'ac'al te oyun ti atojolic te ti yut templo. Te nichanubtasvan laj avay'ic. ¿C'u yu'un mu teuc laj atsacucun? Scotol hech chc'ot ti pasel yu'un ts'tsaqui ti c'usi ts'ibabil ti sun ti Diose —xchi ti Jesuse.

⁵⁰Hech yu'un scotol ti yajchanc'opetique laj scomesic ti Jesuse ijatavic.

Ja' sc'opilal ti unen vinique ti ijatave

⁵¹Te oy jun unen vinic, ja' sts'acts'un batel. Jlom no'ox poc' sc'u'unoj batel. Ja' itsacat uc yu'un ti viniquetique. ⁵²Hech yu'un ti unen vinique laj scomes ti poq'ue, t'anal ti c'alal ijatav batel.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti c'ot va'anatuc ti stojol ti much'utic oy yabtelic te ti templo

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³Laj yiq'uic batel ti Jesuse, c'ot sva'anic ti stojol ti mero totil

palee. Te stsoboj sbaic scotol ti totil paleetique xchi'uc ti moletique xchi'uc ti jchi'iltac ti ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyo'j sbaique. ⁵⁴Ti Pedroe nomtic to chbat yu'un tsts'acli batel ti Jesuse, asta ic'ot ti Pedroe yo' bu yamaq'uil sna ti mero totil palee. Te i'och batel. C'ot xchi'in ti naclej ti abatetic yu'un ti totil palee. Te ic'atin xchi'uc.

⁵⁵Ti totil paleetique xchi'uc scotol ti much'utic oy yabtelic cu'untutique yu'un tsc'an tsmilic ti Jesuse laj sa'ic cha'vo' ti jun no'ox ti c'usi chalique yu'un tsnopbeic smul ti Jesuse. Muc staic. ⁵⁶Hovil ti tal sva'an sbaic ti jnocp'opetique, mu co'oluc ti c'usi laj yalique. ⁵⁷Patil ital yan jnocp'opetic. Laj snopbeic smul ti Jesuse. Hech laj yalic:

⁵⁸—Hech laj yal avi vinic li'to laj ca'itutic: “Ho'on ti jin avi templo li'to ti pasbil ti sc'ob crixchanoetique. Ti oxib no'ox c'ac'al ti jcha'pas nixtoc, ja' ti mu pasbiluc ti c'obale”, xchi ti vinic li'to —xchiic.

⁵⁹Yan vuelta mu co'oluc ti c'usi laj yalic nixtoc.

⁶⁰Hech yu'un laj sva'an sba ti o'lol ti mero totil palee. Hech laj sjac'be ti Jesuse:

—¿C'u yu'un mu xatac'av? ¿Mi meel ti c'usi chal ti viniquetique? —xut.

⁶¹Mi jp'eluc muc xtac'av ti Jesuse. Ti mero totil palee laj xcha'jac'be nixtoc ti Jesuse:

—¿Mi meel ti ho'ot ti Cristoote ti t'ujbilot yu'un ti Diose? ¿Mi ho'ot snich'onot ti Diose ti ja' pasbil ti muc' cu'untique? —xut.

⁶²Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Ho'on —xchi—. Ti yan c'ac'al chaq'uelucun, ho'on ti co'ol crixchanoucutique, ti te nacalun ti sbats'ic'ob ti Diose, ja' ti jelaven sp'ijile. Chaq'uelic ti chiyal tal ti vinajel xchi'uc toc —xchi ti Jesuse.

⁶³Ti mero totil palee laj sjat sc'u'. Yu'un ti laj sjat sc'u'e, yu'un tsots smul laj sta ti Jesuse tscuy. Hech laj yalbe ti crixchanoetique:

—Va'i, Dios tscuy sba. ¿C'u yu'un ti jc'antic yan rextico? ⁶⁴Laj xa ava'yic ti tstoy sba ti stojol ti Diose. ¿C'usi chanopic? —xut.

Scotolic laj yalbeic smilel ti Jesuse.

⁶⁵Oy lic stubtabeic sat ti Jesuse. Oy laj smacbeic ti sate, hech lic smajic. Hech laj yalbeic:

—Alo ca'itutic much'u laj smajoti —xchiic.

Ti yabat ti totil palee tsots imajvanic uc.

Ja' sc'opilal ti Pedroe ti laj smuc ti yo'nton ti Jesuse

(Mt. 26.69-75; Lc. 22:56-62;

Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Ti Jesuse te ti xcha'cajal na oy. Ja'uc ti Pedroe te ti yalbal te ti yamaq'uil ti sna ti mero totil palee. Te ital jun squiara ti mero totil palee. ⁶⁷C'alal laj yil ti te chc'atin ti Pedroe, laj sq'uelbe sat, hech laj yalbe:

—Ho'oti, laj achi'in uc ti vinic ti liquem tal ti Nazarete, ja' ti Jesus sbie —xut.

⁶⁸Ti Pedroe laj smuc ti yo'nton. Hech itac'av:

—Mu xcojtiquin. Mu jna' ti c'usi chavale —xchi.

Hech iloc' batel ti Pedroe, te ba va'luc ti bu muc'ta ti'na. Ja' hech yorail i'oc' quelem. ⁶⁹Ti quiarae yan vuelta laj sq'uel ti Pedroe, hech lic yalbe ti much'utic te oyique:

—Ja' xchi'il avi to —xchi.

⁷⁰Ti Pedroe laj xcha'muc yan vuelta ti yo'nton. Li' ti j'oq'ui i'albat yan vuelta ti Pedroe yu'un ti much'utic te oyique:

—Melel ti ho'ot achi'inoj abaic xchi'uc. Ho'ot liquemot tal ti Galilea uc yu'un co'ol chac'opojic —x'utat.

⁷¹Hech yu'un ti Pedroe lic sva'an ti rextico ti Diose. Hech laj yal:

—Yiloj ti Diose mu xcojtiquin ti vinic ti chavale —xchi.

⁷²I'oc' yan vuelta quelem. Ja' xchibal xa vuelta. Hech yu'un ti Pedroe it'ab ti yo'nton ti c'u che'el i'albat yu'un ti Jesuse: “C'alal sta yorail ch-oc' xchibal vuelta quelem, laj xa amucun ti avo'nton oxib vuelta”, ti x'utate. C'alal hech it'ab ti yo'nton ti Pedroe, lic yoc'ta sba.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti ic'bil ibat ti stojol Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Ti yoc'omal c'alal isacub ti osile scotol ti totil paleetique xchi'uc scotol ti moletique xchi'uc ti jchi'iltac ti ichanubtasvan ti smantal ti Diose ti scuyoj sbaique xchi'uc scotol ti much'utic oy yabtelic cu'untutique laj xchapambeic sc'opilal ti Jesuse. Chucul laj yiq'uiic batel. Ba yaq'uiic entrecal ti stojol ti Pilatoe. ²Ti Pilatoe hech laj sjac'be ti Jesuse: —¿Mi ho'ot ajvalilot yu'un ti achi'iltaque, ho'oxuc ti judiooxuque? —x'utat.

Itac'av ti Jesuse, hech laj yalbe: —Ho'on —xchi.

³Ep isa'bat smul ti Jesuse yu'un ti totil paleetique. ⁴Yan vuelta hech ijac'bat yu'un ti Pilatoe:

—¿C'u yu'un mu xatac'av? ¿Mi mu xava'i ti yac'oj sba chasa'bot amule? —xchi.

⁵Mi jutuc muc xta'ac'av ti Jesuse. Hech yu'un ich'ay yo'nton ti Pilatoe.

Ja' sc'opilal ti ichapambat sc'opilal ti Jesuse yu'un chmilat

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19 :16)

⁶Hech stalel o ti yorail q'uin tscolta batel jchuquel ti jujun habil ti gobernadore, ja' ti Pilatoe. Ja' tscolta ti much'u tsc'an ti crixchanoetique.

⁷Oy to ono'ox jun jchuquel, Barrabás sbi. Te chucul xchi'uc xchi'iltac yu'un oy much'u laj smilic c'alal laj stsob svinictac laj scontrain ti gobiernoe. ⁸C'alal te stsojoj sbaic ti crixchanoetique, lic sc'ambeic ti Pilatoe ti ac'o scolta jun jchuquel hech chaj c'u che'el tspasilan ono'ox ti jujun habile ti yorail ti q'uine.

⁹Itac'av ti Pilatoe, hech laj sjac'be: —¿Mi ja' chac'anic ti jcolta batel ti ajvalil avu'unique, ho'oxuc ti judiooxuque? —xchi.

¹⁰Yu'un ti hech laj yal ti Pilatoe yu'un laj sna' ti scoj sbic'tal yo'ntonic ti laj yaq'uiic entrecal ti totil paleetique. ¹¹Ti totil paleetique laj stsob sc'opic xchi'uc ti crixchanoetique ti ja' ac'o sc'ambeic ti Pilatoe ti chcol ti Barrabase. ¹²Itac'av ti Pilatoe hech laj xcha'jac'be yan vuelta:

—¿C'usi chcutic ti Jesuse, ja' ti ho'oxuc laj avalic ti ja' ajvalil scuyoj sba cu'untutic, ti xachiique? —xchi.

¹³Tsots ic'opojic scotolic. Hech laj yalic:

—iMilo ti cruz! —xchiic scotolic.

¹⁴Ti Pilatoe hech laj sjac'be:

—¿C'usi smul avu'unic? —xchi.

Más tsots ic'opojic scotolic:

—iMilo ti cruz! —xchiic.

¹⁵Ti Pilatoe yu'un laj sc'an ti lec ch-ilat yu'un ti crixchanoetique, hech yu'un laj scolta batel ti Barrabase. Ti Jesuse i'ac'at entrecal yu'un chich' acial, yu'un chba milatuc ti cruz.

¹⁶Hech yu'un ti yajsoldado ti gobernadore laj yiq'uic ochel ti yut cabildo, ja' ti Pretorio sbie. Te laj stsob sbaic tal scotol ti xchi'il ti soldadoile. ¹⁷Laj slapbeic poco yaxal c'u'il ti Jesuse. Laj spech'ic ch'ix, laj yac'beic ti sjol.

¹⁸Hech lic slabanic:

—Ho'ot ajjalilot mati yu'un ti achi'iltaque —xutic.

¹⁹Laj smajbeic ti sjol aj. Laj stubtaic. Laj squeejan sbaic ti stojol yu'un tslabanic. ²⁰C'alal laj yo'ntonic laj slabanique, laj sloq'uesbeic ti yaxal c'u'ile. Laj xcha'lapbeic sc'u' nixtoc. Laj yiq'uic batel, ba smilic ti cruz.

Ja' sc'opilal ti imilat ti cruz ti Jesuse

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹C'ot snup ti be jun jchi'il liquem tal ti balumil Cirene sbi. Simón sbi ti viniq. Ti Alejandro xchi'uc ti Rufoe, ja' stot ti Simone. Ja' chmu tal ti Jerusalén. Ti soldadoetique laj yac'beic sq'uechbe batel scruz ti Jesuse.

²²Ic'otic ti bu balumil Gólgota sbi. Gólgota, ti xchie, ja' Baquel Jolal, xchi c'alal jelavesbil. ²³Laj yac'beic

yuch' vino capbil xchi'uc mirra. Ja' smacobil sc'uxul ti mirrae. Mu sc'an xuch' ti Jesuse. ²⁴C'alal laj xa sjipanic ti cruz ti Jesuse, laj spasic al chil ti much'u ch'ot ti sventa ti sc'u' spoc' ti Jesuse. Hech laj xch'acbe sbaic ti sc'u' spoq'ue.

²⁵Ja' baluneb ora sob ic'luman ti c'alal laj sjipanic ti cruz ti Jesuse. ²⁶Te pac'al ti sjol scruz yo' bu ts'ibabil c'usi smul ti Jesuse. JA' TI TOTIL AJVALIL YU'UN TI JUDIOETIQUE, xchi ts'ibabil ti sjol scruz. ²⁷Te laj sjoc'anic uc cha'vo' j'eleq'uetic. Ja' laj xchi'in ti Jesuse, jun ti sbats'ic'ob, jun ti sts'et ti scruz ti Jesuse. Cacal ti o'lol ti scruz ti Jesuse. ²⁸Hech its'aqui ti hech ts'ibabil comel ti sc'op Diose: “Co'ol ch-ac'bat castigo xchi'uc ti jmulaviletique”, ti xchie.

²⁹⁻³⁰Scotol ti much'u i'ech' ti be laj slabanic. Laj sjim sjolic. Hech laj yalic:

—Q'uelo avil, ho'ot ti chajin ti templo yu'un ti Diose, ti chacha'pas ti oxib no'ox c'ac'al chavale, coltao aba quiltic. Yalan tal ti cruz —xchiic.

³¹Co'ol ilabanvanic ti totil paleetique xchi'uc ti jchi'iltac ti ichanubtasvanic ti smantal ti Diose ti scuyo'j sbaique. Hech laj yalbe sbaic:

—Ep ti much'u laj scoltae. Tana mu xa xu' scolta sba. ³²Cristo tscuy sba, ajjalil cu'untic tscuy sba. Ac'o yaluc tal ti cruz ti ora yu'un hech ti jq'ueltic, hech ti jch'untic —xut sbaic.

Co'ol laj spasic uc ti j'eleq'uetique, ja' ti much'u co'ol ijoc'anatic ti cruz xchi'uc ti Jesuse. Laj slabanic uc.

Ja' sc'opilal ti icham ti Jesuse*(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)*³³Ti o'lol c'ac'al i'ic'ub ti osile.Ic'uben icom oxib ora. ³⁴Ti oxib ora mal c'ac'al tsots ic'opoj ti Jesuse:

—Eloi, Eloi, lama sabactani — xchi. Dios cu'un, Dios cu'un, laj xa acomesun, xchi c'alal jelavesbil.

³⁵Laj ya'yic cha'vo' oxvo' ti much'utic te va'ajtique.

—A'yo me ava'i, ja' chic' tal ti Elíase —xchiic.

³⁶Jun ibat ti anil, ba stam talel esponja. Laj sts'aj ti vinagre ti esponjae, laj slic muel ti te', laj yac'be sts'uts'un ti vinagree ti Jesuse. Hech laj yal:

—Malaic to, jq'ueltic mi chtal coltaatuc yu'un ti Elíase —xut ti crixchanoetique.

³⁷Ti Jesuse tsots ic'opoj yan vuelta, hech icham. ³⁸Hech yu'un ti muc'ta poc' te joc'ambil ti yut ti templo te ti Jerusalén, ja' ti velo sbie, ijat ti o'lol. Ja' ijat yal tal ti cajale. Cha'lic ic'ot. ³⁹Ti capitan soldadoe te va'al ti stojol ti Jesuse. C'alal laj yil ti tsots ic'opoj ti Jesuse c'alal icham, hech laj yal:

—Melel ti ja' Snich'on Dios ti vinic li'to —xchi.

⁴⁰Te oy uc cha'vo' oxvo' antsetic. Nom va'ajtic. Ja' ti Maríae ti liquem tal ti Magdalaе, xchi'uc ti Salomee, xchi'uc ti yan Maríae, ja' ti sme' ti Josee xchi'uc ti Jacoboe, ja' ti biq'uit Jacobo ch-albat sbie. ⁴¹Avi antsetic li'to laj xchi'inic batel ti Jesuse c'alal chanav te ti Galilea. Ja' laj smac'linic ti Jesuse. Te va'ajtic uc ep yan antsetic ti laj xchi'in talel ti Jerusalén ti Jesuse.**Ja' sc'opilal ti imucat ti Jesuse***(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)*⁴²⁻⁴³C'alal icham ti Jesuse, ja' yorail ti jchapan jbatutic yu'un ti jcux co'ntontutic ti oc'ome. Hech yu'un mal xa c'ac'al ital jun jchi'il, José sbi. Ja' liquem tal ti jteclum Arimatea sbi. Ja' yich'oj yabtel te ti templo ti Josee. Pasbil ti muc'. Ja' yac'oj sba tsmala ti chtal spasutic ti mantal ti Diöse. Muc xi', ba sc'opon ti Pilatoe. Ba sc'ambe stacopal ti Jesuse. ⁴⁴C'alal laj ya'i ti Pilatoe ti icham xa ti Jesuse, ich'ay yo'nton yu'un mu'yuc bu yiloy ti chcham ti ora ti much'u chjipanat ti cruz. Hech lic stac ti iq'uel ti capitan soldadoe. Laj sjac'be mi melel ti icham xae. ⁴⁵I'albat ya'i yu'un ti capitan soldadoe ti chamen xa ti Jesuse. Hech yu'un ti Pilatoe laj yalbe ti Josee:

—Xu' chaloq'uesbe ti stacopale —xchi.

⁴⁶Ti Josee laj sman poc', laj syales ti cruz ti stacopal ti Jesuse, laj xpix ti poc', laj yac' ti yut ch'en. Jombil ti ton ti ch'ene. Laj sbalch'un talel muc'ta ton, hech laj smac ti ti'ch'ene. ⁴⁷Ti Maríae ti liquem tal ti Magdalaе xchi'uc ti yan Maríae ja' ti sme' ti Josee, ja' laj yilic ti bu laj yaq'uique.**Ja' sc'opilal ti icha'cuxi ti Jesuse***(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)***16** C'alal i'ech' xa ti sabadoe ja' ti yorail ti jcux co'ntontutic, ti Maríae ti liquem tal ti Magdalaе, xchi'uc ti yan Maríae ja' ti sme' ti Jacoboe, xchi'uc ti Salomee laj smanic poxil

ti jun smuil yiq'ue, yu'un sc'an chba spoxtabeic sbec'tal ti Jesuse. ²C'alal isacub ti osile ti domingoe, ja' ti sba c'ac'alil ti semanae, ic'otic ti ch'en. Iloc' xa ti c'ac'ale ti c'alal ic'otique.

³Hech laj yalbe sbaic:

—¿Much'u chisbalch'umbucutic loq'uel ti tone ti macbil ti ti'ch'ene? —xut sbaic.

⁴Yu'un muc' ti tone smacoj ti ti'ch'ene. C'alal hech yac'oj sba chlo'lajic, ic'otic ti bu ti ch'ene, laj yilic ti balch'umbil xa loq'uel ti muc'ta tone. ⁵C'alal i'ochic ti yut ch'ene, laj yilic jun unen vinic x'elan te nacal ti stojol sbats'ic'ob ti antsetique. Nat ti sc'u' slapoje. Sac ti sc'u'e. Hech ix'i'ic ti antsetique.

⁶Ti unen vinique hech laj yalbe:

—Mu me xaxi'ic. Jna'oj ti ja' chasa'ic ti Jesuse, ja' ti liquem tal ti Nazarete, ja' ti icham ti cruze. Icha'cuxi xa, mu xa li'uqui. La' q'uelo avil ti yav bu laj yaq'uique. ⁷Batanic, ba albeic ti Pedroe xchi'uc ti yan yajchanc'opetique ti ja' chbaej la batel avu'unic ti Galilea ti Jesuse. Te chc'o aq'uelic hech chaj c'u che'el laj yalboxuc ono'oxe, xavutic me —xchi.

⁸Toj xi'el ic'otic ti antsetique. Iloq'ueic ti ora ti ch'en, ibatic ti anil. Mu'yuc much'u laj yalbeic ti hech laj sq'uelique yu'un ix'i'ic.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj yac' sba ti q'uelel ti stojol ti Maríae, ja' ti liquem tal ti Magdala

(Jn. 20:11-18)

⁹Ti sob domingo icha'cuxi ti Jesuse, ja' ti sba c'ac'alil ti semanae. Primero laj yac' sba ti q'uelel ti stojol ti Maríae, ja' ti liquem tal ti

Magdala, ja' ti iloq'uesbat hucvo' pucuj ti yo'nton yu'un ti Jesuse.

¹⁰Ibat ti Maríae, ba yalbe ya'yic ti yajchanc'opetique ti ja' ono'ox xchi'inojic ti Jesuse. Chich'ic mul, ch-oq'ueic ti yajchanc'opetique ti c'alal c'ot taatuc yu'un ti Maríae.

¹¹C'alal laj ya'yic ti laj yil ti Maríae ti cha'cuxem xa ti Jesuse, muc xch'unic.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj yac' sba ti q'uelel ti stojol cha'vo' ti much'u ch'umbil sc'ope

(Lc. 24:13-35)

¹²Patil ti Jesuse laj yac' sba ti q'uelel ti stojol cha'vo' ti much'u ch'umbil sc'ope ti c'alal yac'oj sba chanavic batel ti be yo' bu chobtic. Yu'un laj sjel ti sat ti Jesuse hech yu'un muc xojtiquinic ti ora ti ja' ti Jesuse. ¹³Hech yu'un patil ti cha'vo'ique isutic batel ti Jerusalén, ba yalbe ya'yic ti yantique. Muc xch'umbat sc'opic yu'unic.

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti laj spas comel ti mantal ti yajchanc'opetique

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴Ti patil laj yac' sba ti q'uelel ti stojol ti buluchvo' yajchanc'opetique c'alal chve'ique. Laj stabe ti alel ti muc sc'an xch'unique yu'un tsots ti yo'ntonique. Yu'un muc spasbeic ti muc' ti sc'ope ti much'utic i'albat yu'unique ti icha'cuxi xa ti Jesuse.

¹⁵Hech lic yalbe:

—Batanic, xanavanic ti scotol balumil. Cholbo ya'yic ti lequil ach' c'ope scotol crixchanoetic.

¹⁶Scotol ti much'utic chch'unique, ti chich'ic ho'e, ja' chcol. Scotol

ti much'utic mu xch'unique,
 ja' chba ac'batuc castigo.
¹⁷Oy señailetic chc'ot ti pasel ti
 sventaic ti much'utic chch'unique.
 Ti jventa tsloq'uesic pucujetic
 ti yo'ntonic crixchanoetic,
 chc'opojic ti ora no'ox ti
 yantic c'opetic. ¹⁸Repenta
 mi tsta orachon, mu xtil'atic
 yu'un. Repenta mi chuch' ti
 c'usi chmilvane, mu xchamic
 yu'un. Mi chac'beic sc'obic ti
 sjol jchameletic, hech chcolic ti
 jchameletique —xchi ti Jesuse.

**Ja' sc'opilal ti imu batel ti vinajel ti
 Jesuse**

(Lc. 24:50-53)

¹⁹C'alal laj yo'nton laj sc'opon
 comel ti yajchanc'opetique ti
 Jesuse, i'ic'at muel ti vinajel. Te
 c'ot nacluc ti sbats'ic'ob ti Diose.
²⁰Ti yajchanc'opetique ba xcholic
 ti sc'op Diose ti sjoylejal balumil.
 Ja' xchi'inojic ti abtel ti Cajvaltique.
 Laj yac' ti q'uelel ti Cajvaltique ti ja'
 sc'op ti chcholbate yu'un laj yac'be
 spasic ep jchop o abteletic.